
Sarah Ruhl

A MÁSIK SZOBA AVAGY A VIBRÁTOR

A 2010-ben megjelent (Theatre Communications Group, New York) teljes szöveg fordítása. A fordító köszönetet mond az alkotócsapat tagjainak (Bogár Barbara, Bokor Andrea, Kovács Károly, Kovács Nikolett, Köllő Nándor, Ozvald Enikő, Sándor Anna, II. éves mesteri színészhallgatók, valamint Orbán Enikő, teatrológushallgató), akikkel a darab színpadra állítása során az előadás szövegét közösen véglegesítették. Külön köszönet a Szerzőnek, valamint az őt képviselő Bret Adams Limited ügynökségnek, név szerint Aislinn Frantznak a lapunkban való megjelentetést lehetővé tevő engedélyért.

A SZÍNEN:

Zongora. Behúzott sötétítő. Apróságok. Kanapé. Madárkalitka. Babakocsi/mózeskosár. Hintaszék. Pompás szőnyegek és tapéták. Villanyvilágítás, ezen belül egy különlegesen szép, zöld üveges lámpa.

A nappali mellett van a doktor külön szobája, más néven a rendelő. Mivel a színen sokszor egy időben történnek az események, a két szomszédos szobában, nagyon fontos a nappali és a rendelő elhelyezése a színpadon. A rendelőben lepedővel letakart ágy. Kézmosólavór. Vibrátor-gépek. Konnektor, amibe az elektromos gépeket csatlakoztatják.

A rendelőből bejárat vezet az orvos irodájába, egy másik pedig a nappaliba. A nappaliból újabb kijárat a gyerekszoba felé, valamint az utcára.

Tanácsos lenne hangfelvétel helyett valódi zongorahangot használni, amennyiben valamelyik színész jól zongorázik. Tanácsos lenne a megszokott világítás helyett valami korabelit használni.

Azaz egy színdarabban, amely az elektromosság hajnalán játszódik, hogyan érzékeltessük magát a színházat?

Roppant technikásnak vagy nagyon primitívnek kell lennie? Vagy egyik sem –

Mindenesetre, a technika használata legyen döntés kérdése.

SZEREPLŐK:

DR. GIVINGS, 40 körüli, nőgyógyászati és hisztérikus betegségek szakorvosa

CATHERINE GIVINGS, a felesége, közel 30

SABRINA DALDRY, a páciense, alig múlt 30

MR. DALDRY, Sabrina Daldry férje, 40 vagy 50 körüli

ANNIE, közel 40, bába, Dr. Givings asszisztense

ELIZABETH, színes bőrű, alig múlt 20, véletlen folytán szoptatódjaja

LEO IRVING, Dr. Givings másik páciense, 20–30 körüli angol úriember

HELYSZÍN:

Virágzó fürdőváros New York City közelében, talán Saratoga Springs.

IDŐ:

A villanyáram megjelenésének hajnalán, a polgárháború után, az 1880-as években.

A SZERZŐ MEGJEGYZÉSEI:

A színészek az előadásban használandó (vagy azzal megegyező) jelmezekben próbáljanak (megfelelő gombolással és fűzőkkel), mivel az öltözések idejét a párbeszéddekkel kell szinkronba hozni. Párhuzamos cselekvések alatt a színészeknek ne kelljen „várnia” a másik szobában történetekre.

Köszönettel tartozom Rachel P. Maines: The Technology of Orgasm című könyvének az ihletért. Köszönet Luke Waldennek, hogy megmutatta a könyvet. Ugyanígy Tom McHichol AC/DC: The Savage Tale of the First Standards War című könyve a villanyáramról adott gondolatokat. Köszönet férjemnek, hogy ráakadt a könyvre.

A nagyon valószínűtlennek tűnő dolgok a darabban mind igazak – mint pl. a Chattanooga vibrátor és a szoptatódajkálás. A megszokott dolgok pedig saját kitalációim.

ELSŐ FELVONÁS

ELSŐ JELENET

Mrs. Givings felkapcsolja a villanyárammal működő lámpáját. Megmutatja kisbabájának.

MRS. GIVINGS: Nézd, kincsem, fény! Nincs gyertya, nincs rozsdás kopantó, csak fény, tiszta fény, az ember képzeletéből egyenesen a mi nappalinkba. Fel-le, fel-le, fel...

Lekapcsolja, majd felkapcsolja. Belép Dr. Givings. Átmegy a nappalin, anélkül, hogy köszönne a feleségének. A nő nézi. Miután kiment:

MRS. GIVINGS: Helló.

Dr. Givings visszajön a rendelőből a nappaliba.

DR. GIVINGS: Bocsáss meg. Helló, drágám.

Újra kimegy az irodájába. A rendelőben Annie lecseréli a lepedőket az ágyon.

MRS. GIVINGS (*Dr. Givingsnek*): Helló! (*A kisbabának*) Találunk neked egy jó dajkát, nem igaz? Egy jó szoptató dajkát sok egészséges tejjel. Édesapád feladott egy hirdetést az újságba, és ma rengeteg érdeklődő fog jelentkezni. Az én tejem nem táplál téged, ugye? Soványabb vagy ma, kincsem? Az arcod soványabb?

Szinte elsírja magát. De türtőzteti magát.

MRS. GIVINGS: Találok neked dajkát, akinek nincs saját gyermeke. Nem mintha azt remélném, hogy talállok valakit, akinek meghalt a gyermeke, az tragikus, semmi sem tragikusabb ennél, oh, rossz rágondolni is, hogy nem mozogsz a babakocsidban – de feltételezem, ha gyerek nélküli dajkát keresek, a gyerekének halottnak kell lennie, nemrég vesztette el... Te jó ég, nem akarok erre gondolni.

Dr. Givings újra bejön.

DR. GIVINGS: Van egy új páciensem, bármelyik pillanatban csengethet. Ha megérkezik, kérlek, hagyd, hogy Annie nyisson ajtót.

Csengetnek.

Nagyon labilis idegállapotban van, és az egész klinikai egyensúlyt felboríthatja, ha találkozik veled és a gyerekekkel.

Csengetnek.

DR. GIVINGS: Kérlek, bújj el! (*Szólítja a szülésznőt*) Annie!

Mrs. Givings a zongora mögé bújjik. Dr. Givings kiszalad a babakocsival. Annie ajtót nyit.

ANNIE: Helló, önök biztosan Mr. és Mrs. Daldry, kérem, fájadjanak be.

Mr. és Mrs. Daldry belép. Mrs. Daldry törekeny és légies. Arcát eltakarja a kalapjára tűzött fátyol. Erősen férje karjaira támaszkodik.

ANNIE: Erre, hadd mutassam meg a rendelőt –

Mrs. Daldry megrémül.

ANNIE: Nos, most nevezzük csak a másik szobának, nem igaz, nem kell aggódnia, Mrs. Daldry. Elkérhetem a kalapját?

Mrs. Daldry a fejét rázza.

MR. DALDRY: Roppant érzékeny a fényre.

ANNIE: Természetesen. Erre tessék.

Dr. Givings belép a gyerekszobából, és meghallja az utolsó mondatokat. Annie lekapcsolja a lámpát. Bevezeti őket a rendelőbe.

DR. GIVINGS: Örülök, hogy megismerhetem, Mrs. Daldry, Mr. Daldry. Elvehetem a kabátját?

Mrs. Daldry a fejét rázza.

MR. DALDRY: Nagyon érzékeny a hidegre.

DR. GIVINGS: Értem. Nos, foglaljon helyet. Érzékeny a fényre, érzékeny a hidegre...

Gyereksírás hallatszik.

MRS. DALDRY: Ó, van itt egy kisgyerek? Nem tudtam, hogy van itt egy újszülött. Milyen csodás lehet maguknak.

DR. GIVINGS: Igen. Annie kérem, becsukná az ajtót?

Annie becsukja. Majd feltűnésmentesen a sarokba ül, onnan hallgatja a beszélgetést. Dr. Givings leül, majd előveszi a jegyzetfüzetét, és jegyzetel. Mrs. Givings eközben a másik szobában meghallotta a gyereksírást. Előbújik, és a gyerekszobába megy.

DR. GIVINGS: Milyen más tünetekben szenved a felesége?

MR. DALDRY: Gyakran találom őt sírva napközben a legfurcsább pillanatokban, zöld sötétítőkről és ehhez hasonló ostobaságokról mormog.

DR. GIVINGS: Ostobaság, Mrs. Daldry?

MRS. DALDRY: Bizonyára az. A zöld sötétítőktől szörnyű fejfájásom van. A szín. Régi szellemek a sötétben.

Mr. Daldry jelentősegteljesen Dr. Givingsre néz.

DR. GIVINGS: Mesélne még a sötétítőkről, kérem?

MRS. DALDRY: A házban, ahol felnőttem, anyám minden héten kimosta a függönyöket, sulyokkal verte őket, így kiűzte belőlük a szellemeket. Gyönyörű kilátás nyílt a szőlőlugasra, és a patyolattiszta függönyökön át látni lehetett a szőlőfürtöket, szinte látszott, ahogy nőnek, ősszel

egészen kikerekedtek. Édesanyám rengeteg lekvárt készített – ő nem volt ideges vagy ingerlékeny természetű. Volt lekvár, nevetés, és hosszú séták a szabad levegőn. Itt nincs szőlőlugas – Dr. Givings, ma-napság tele vagyok kifogásokkal –, de valójában nincs erőm minden héten kimosni a függönyöket, és kivenni belőlük a szellemeket. Most biztosan eszelősnek tart, de ha látná a függönyöket, tudná, hogy nagyon is ésszerű, amit mondok. Szörnyűek.

Mr. Daldry felvont szemöldökkel néz Dr. Givingsre.

DR. GIVINGS: És próbálta már az ilyenkor szokásos gyógymódokat, a pihenést, az ellazulást?

MR. DALDRY: Igen.

MRS. DALDRY: Mást se csinállok, csak pihenek!

Folyton csak pihenek!

MR. DALDRY: Amikor megismertem Mrs. Daldryt, tizenhét éves volt. Nagyszerű teremtmény. Zongorán játszott. Szőlőlekvárt ettünk a lugasban, és ott mondtam neki, hogy örökre a gondját akarom viselni, és megóvni őt mindentől, nem így volt?

MRS. DALDRY: De.

MR. DALDRY: Most attól tartok, nincs túl sok szimpátia közöttünk.

MRS. DALDRY: Csalódást okozok neki... Mr. Daldry szeretné, ha olyan lennék, mint régen. Talán, ha újra tudnék zongorázni... de az ujjaim nem működnek.

MR. DALDRY: Nem, az ujjai nem működnek. A nappaliban. Vagy bármelyik másik szobában, ha érte, mire gondolok, Dr. Givings.

MRS. DALDRY: Mr. Daldry, kérem, ne hozzon szégyenbe ilyen közönséges módon. Meg vagyok döbbenne, undorodom, és el fogom hagyni ezt a szobát. Most.

Kimegy. A nappaliban áll, zavartan. Meglátja a villanyárammal működő lámpát, felkapcsolja, lekapcsolja.

DR. GIVINGS: Mr. Daldry, a felesége hisztériában szenved. Nyilvánvaló eset. Ajánlom a terápiás elektromos masszázsközelést – heti – esetleg napi rendszerességgel, majd meglátjuk. Fel kell szabadítanunk az idegekről a terhelést. Hamarosan visszakapja virágzó feleségét, visszanyeri a színét, a fény és a hideg nem lesz rá többé ilyen hatással. Nem-sokára ismét szőlőlekvárt ehetnek, és azon gondolkodhat: hogyan lehetséges, hogy Mrs. Daldry még mindig tizenhét évesnek néz ki?

MR. DALDRY: Köszönöm, Dr. Givings. Fogalma sincs, mennyi gyötrődést okoz nekem a feleségem betegsége. És persze neki is, természetesen.

DR. GIVINGS: Természetesen. Egy óra múlva jöhet is a feleségéért.

MR. DALDRY: Köszönöm, doktor!

Eközben Mrs. Givings visszatért a nappaliba a kisbabával.

MRS. DALDRY (*Mrs. Givingsnek*): Bámulatos ez a lámpa. Sérti a szemem, ha fel- és lekapcsolódni látom, de élvezem a fájdalmat. Egyfajta valóságos elragadtatás félig vaknak érezni magunkat, nem gondolja?

MRS. GIVINGS: Igen, miért is ne? Nem lett volna szabad magával találkoznom, de örülök, hogy találkoztunk. Remélem, kellemesnek találja a férjem társaságát. Mert én annak találom.

MRS. DALDRY: Karomba vehetem a gyereket?

MRS. GIVINGS: Természetesen.

DR. GIVINGS: Arra kérném, hagyja itt Mrs. Daldry-t, maga meg sétáljon egyet addig a környéken. Talán, jobb, ha most nem zaklatja, Mr. Daldry.

MR. DALDRY: Persze. Amit csak jónak lát, doktor.

MRS. DALDRY (*a gyereket tartva*): Hogy hívják?

MRS. GIVINGS: Letitia. Lotty, röviden. Négy szótag túl soknak tűnt egy gyereknek.

MRS. DALDRY: Lotty.

Az előzők alatt Dr. Givings kezét fog Mr. Daldryval. Mr. Daldry felteszi a kalapját, gyors, kíváncsi tekintettel végigméri a vibrátort. Majd kimegy.

ANNIE (*a nappaliban, Mrs. Daldrynak*): A doktor úr várja.

MRS. DALDRY: Jaj, ne! Vissza kell oda mennem? Inkább tartanám még a gyermekét.

Mr. Daldry belép a nappaliba.

MR. DALDRY: Aztán légy jó kislány!

Mrs. Daldry visszaadja a gyereket Mrs. Givingsnek.

MRS. DALDRY: Ó, milyen szép kislány!

MRS. GIVINGS: Ugye? Csak egy kicsit sovány!

Mrs. Daldry a gyereket nézi, hezitál.

MR. DALDRY: Sabrina, a doktor vár.

MRS. GIVINGS: Ne aggódjon, minden rendben lesz. A férjem jó orvos, vagy legalábbis így tartják. Ha megbocsájtanak, ideje lefektetnem a gyereket.

Mrs. Givings a gyerekszobába megy. Annie bekíséri Mrs. Daldryt a rendelőbe. Mr. Daldry a nappalit inspektálja, és távozni készül. A rendelőben:

DR. GIVINGS: Nos, akkor, Mrs. Daldry, arra kérném, vesse le a ruháit. Az alsóneműt magán hagyhatja. Kérem, vegye le a fűzőt is. Annie majd elhelyez egy lepedőt az alsó részeire. Tiszteletben tartjuk a szemérmességét, hogy semmi ne legyen sértő.

Mrs. Daldry bólint.

DR. GIVINGS: Magukra hagyom.

Dr. Givings úriemberként hátat fordít, amíg Annie segítségével Mrs. Daldry levetkőzik.

Mrs. Givings belép a nappaliba a baba nélkül. Meglátja Mr. Daldryt.

MRS. GIVINGS: Helló, ismét.

MR. DALDRY: Üdvözlöm. Meg akarnak szabadulni tőlem. A környéken kellene sétálnom.

MRS. GIVINGS: De hát, nem esik az eső, Mr...?

MR. DALDRY: Nem tudom.

MRS. GIVINGS: Nem tudja a nevét?

MR. DALDRY: Nem. Azt nem tudom, hogy esik-e.

MRS. GIVINGS: Akkor meg kell kockáztatnia, hogy visz vagy nem visz magával esernyőt.

MR. DALDRY: Bizony.

Közben a rendelőben:

Mrs. Daldry Annie segítségével levetkőzik. Beletelik egy kis időbe, hiszen jó pár réteg ruha van rajta. A nappaliban Mr. Daldry és Mrs. Givings:

MRS. GIVINGS: Háromfajta ember létezik. Akik használnak esernyőt, akkor is, ha nem esik; akik nem használnak esernyőt, akkor sem, ha esik; és akik akkor és csakis akkor használnak esernyőt, amikor esik. Ön melyik fajta ember, Mr. Daldry?

MR. DALDRY: Akkor használok esernyőt, ha esik.

MRS. GIVINGS: Nagy kár. Szörnyen romantikusnak találom azokat az embereket, akik nem használnak esőben esernyőt. Sétálni, és nem *lobolni* az esőben, nedves hajjal, nézni egy vízcseppet a faágon.

MR. DALDRY: A feleségem ilyen.

MRS. GIVINGS: Ó, igen! Láttam.

MR. DALDRY: Átkozottul idegesítő. Mindig aggódom, hogy megfázik.

MRS. GIVINGS: De szörnyen romantikus. A férjem egy csipetnyi eső látán is kinyitja az esernyőjét. Ha nem esik, akkor is nyitva hagyja, macacs, mint egy öszvér, és tovább sétál. A férjem tudós.

MR. DALDRY: És maga, Mrs. Givings, maga milyen fajta ember?

MRS. GIVINGS: Hát, nem is tudom. Mindig a férjem tartja az esernyőt. Hát nem furcsa? Egyáltalán nem tudom, milyen ember vagyok.

A másik szobában Mrs. Daldry alsóneműre vetkőzött. Annie egy lepedővel betakarja.

MRS. GIVINGS: Megmutatom magának a környéket, használhatjuk ezt a nagyon nagy esernyőt, és talán én fogom majd tartani, és akkor megláthatjuk, milyen ember vagyok. Csak remélni tudom, hogy nem ázik majd meg.

MR. DALDRY: Féktelen kalandnak ígérkezik.

Mrs. Givings és Mr. Daldry kimennek. A rendelőben:

DR. GIVINGS: Készen állnak?

ANNIE: Igen, Dr. Givings.

DR. GIVINGS: Elég meleg van?(*Mrs. Daldry bólint*) Mrs. Daldry, elő fogunk idézni magán egy úgynevezett rohamot. A hisztériás tüneteket a méhében levő összehúzóadás okozza, felszabadítjuk az összehúzóadás egy részét, hogy visszanyerje az egészségét. Az elektromosságnak köszönhetően – igen, köszönjük, Mr. Edison, mindig emelem kalapom Mr. Edison előtt – egy nagyszerű amerikai – van egy új eszközöm, amit most használni fogok. Régen nekem vagy Annie-nek – ó! – órákba telt volna, hogy előidézzünk a betegnél egy rohamot, türelmet és különböző adottságokat követelt meg a folyamat. Inkább tűnt valamiféle gyermekjátéknak – egyszerre ütögetni a fejet és dörzsölni a hasat –, de ennek az új eszköznek köszönhetően pár perc alatt végzünk.

MRS. DALDRY: Én – attól tartok, én nem...

DR. GIVINGS: Három perc, legfeljebb öt. Készen áll, Mrs. Daldry?

A nő bólint. A doktor elővesz egy hatalmas vibrátort. Konnektorhoz csatlakoztatja. Bekapcsolja.

MRS. DALDRY: Meg vagyok rémülve.

DR. GIVINGS: Nem kell megrémülnie.

MRS. DALDRY: De ugye, nem áll fenn az áramütés veszélye?

DR. GIVINGS: Egyáltalán nem.

Benyúl a lepedő alá a vibrátorral, a nő alsó részeinél tartja.

DR. GIVINGS: Elmesélek egy mulatságos történetet. Dr. Benjamin Franklin elhatározta, hogy áramot vezet egy pulykába a karácsony esti vacsorához. De véletlenül hozzáért egy fémlánchoz, amit – rövidre zárva így az áramkört – képtelen volt elengedni. Mesélte, hogy hevesen rázta az

áram, amíg sikerült pusztá erőből elszakítania magát a lánctól. És semmi baja nem történt! Most már nyugodtabb?

MRS. DALDRY: Egy kicsit.

DR. GIVINGS: Csak pár percig fog tartani.

Mrs. Daldry halkan nyöszörög.

DR. GIVINGS: Rendben van, Mrs. Daldry. Minden rendben.

Mrs. Daldry halkan nyöszörög.

DR. GIVINGS: Annie majd megfogja a kezét.

Annie megfogja a kezét.

MRS. DALDRY: Ó, te jóságos Atyaúristen!

Halk robama van.

Jusson eszünkbe, hogy ezek a digitális pornográfia előtti idők. Nem léteznek még közhelyek arra, hogyan élvez el egy nő. Fogalmuk sincs, hogyan kéne hangzania. Mrs. Daldry első orgazmusa lehet nagyon halk, szerves, furcsa, ösztönszerű, ősi. Vagy nagyon klinikai. Vagy zavarba ejtően természetes. Bármilyen is, nem szabad közhelyesnek lennie, amilyenek a tömegek elvárják...

Egyértelmű, hogy Mrs. Daldry valamilyen szinten felszabadult.

DR. GIVINGS: Nagyon jó, Mrs. Daldry. Hát nem pompás ez az új eszköz? Éljen Benjamin Franklin és az ő elektromossága! *(Az ég felé lóbálja a vibrátort)* Hallotta, hogy múlt héten áramot vezettek egy elefántba Coney Islanden? Bámulatos. Annie segít majd felöltözni, és odakint találkozhat Mr. Daldryval.

MRS. DALDRY: Rendben. És talán a gyermekét is tarthatom még kicsit a karomban, mielőtt elmegyek.

DR. GIVINGS: Ó, nem tudtam, hogy találkozott a babával. Remélem, ez nem zaklatta fel kezelés közben.

MRS. DALDRY: Dehogy – szerettem tartani őt. Nekünk még nem sikerült...

Elsírja magát.

ANNIE: Ó, ugyan, ugyan.

MRS. DALDRY: ...hogy gyerekünk legyen. Nem tudom, mi a baj velem.

DR. GIVINGS: Kedves Mrs. Daldry. Szedje össze magát! Látja, Annie, a méhbe visszafojtott érzelem okozza a tüneteket, tisztán látható. Újabb terápiás kezelést hajtok végre a páciensen. Dőljön csak hátra, Mrs. Daldry.

Újra bekapcsolja a vibrátort.

MRS. DALDRY: Ne, kérem, ne, ne érintsen meg ott újra, nagyon fájdalmas – ne, kérem ne – *(Alsó részeihez helyezi az eszközt)* Ó! –

DR. GIVINGS: Mit érez, Mrs. Daldry?

MRS. DALDRY: A lábam nagyon forró – mintha parázson táncolnék – és lent – ott lent – hideg és forró az érintéstől – kalapál a szívem...

Halk rohama van.

DR. GIVINGS: Rendben van, Mrs. Daldry, úgy, úgy. Most csak feküdjön, és maradjon csendben. Megyek, megmosom a kezem.

A mosdótálhoz megy. A nő felül.

MRS. DALDRY (*Anniehez*) Ideadná a kalapomat, kérem?

ANNIE: Természetesen. Nincs miért szégyenkeznie. Ez az eszköz szinte minden páciensnél ugyanazt a hatást váltja ki. Néha egyszerre sírnak és kacagnak. Gyakran Istent is emlegetik.

Mrs. Daldry kalappal a kezében, a lepedőt maga köré csavarva áll. Ahogy felteszi a kalapját, a lepedő leesik róla, és ott marad alsóneműben, fátýolos kalapban.

MRS. DALDRY: Ó, istenem!

ANNIE: Semmi baj, Mrs. Daldry.

Annie visszateszi rá a lepedőt.

MRS. DALDRY: Álmos vagyok.

ANNIE: Igen, a legtöbb páciensünk elálmosodik a kezelés után.

MRS. DALDRY: Ledőlhetek kicsit?

ANNIE: Kérem.

MRS. DALDRY: Maga szülésznő?

ANNIE: Igen.

MRS. DALDRY: És maga asszisztál Dr. Givings mellett a szüléseknél és egyebeknél?

ANNIE: Igen.

MRS. DALDRY: Hogyan lett magából szülésznő?

ANNIE: Harminchárom éves voltam, hajadon, és nem volt türelmem gyerekeket tanítani.

MRS. DALDRY: Segített a nőknek a vajúadásban is?

ANNIE: Igen.

MRS. DALDRY: Akkor látott már mindenféle szörnyűséget.

ANNIE: Láttam már nőket nagy fájdalommal küszködni, igen.

MRS. DALDRY: Kérem, megfogná a kezem?, és már alszom is.

ANNIE: Természetesen.

Annie megfogja Mrs. Daldry kezét, és a haját simogatja. Mrs. Daldry elalszik. A következő rész alatt hangosan szuszog, aztán felébred, és Annie segítségével felöltözik. A másik szobában:

Mr. Daldry és Mrs. Givings visszatértek a sétából. Csuumvizesek és kacagnak. Mrs. Givings lerázza az esernyőjét.

MRS. GIVINGS: Nagyon ellentmondásos személy lehetek! Szeretek elázni, majd szeretek megszáradni, aztán újra elázni!

MR. DALDRY: Maga egészséges és robosztus! Alig tudtam tartani magával a tempót.

MRS. GIVINGS: Imádok sétálni – gyermekként nem sportoltam eleget, így most sétálok, sétálok, sétálok, senki sem tudja tartani velem a lépést, még Dr. Givings sem – ezért szeretett belém. Azt mondta: eltökélte, hogy tartja velem a lépést, de mielőtt elvett volna feleségül, csak a tarkómat látta, mert mindig egy lépéssel előtte jártam. Azt mondta, el kellett vennie, hogy láthassa az arcomat.

Dr. Givings belép.

MRS. GIVINGS: Nem igaz, kedvesem?

DR. GIVINGS: Micsoda?

MRS. GIVINGS: Hogy azért vettél el, hogy láthasd az arcom?

DR. GIVINGS: Látom, megismerkedett a feleségemmel.

MR. DALDRY: Bizony.

DR. GIVINGS: Nagyon sikeres kezelés volt. Mrs. Daldryt sokkal nyugodtabbnak fogja találni.

MR. DALDRY: Kitűnő.

MRS. GIVINGS: Körbevezettem Mr. Daldryt a környéken. Megáztunk.

DR. GIVINGS: Nem szeretném, hogy megfázz. A gyerek nem betegedhet meg, ilyen kicsin.

MRS. GIVINGS: Tudod, hogy olyan egészséges vagyok, mint egy bivaly. Bár a tejem is az volna. Ó, bocsásson meg, Mr. Daldry, udvariatlan-ság ilyesmiről beszélni társaságban.

MR. DALDRY: Maguk adták fel azt a hirdetést? Maguk keresnek dajkát?

MRS. GIVINGS: Igen.

MR. DALDRY: A házvezetőnőnk nemrég elvesztette a gyermekét, és rengeteg teje van. Talán ő segíthetne, bár, nem akarunk lemondani róla, nagyon megfelelő, és minden egyéb, nehéz volna még egy ilyent találni, igazi drágakő. Autodidakta, semmi kivetnivaló nincs a viselkedésében. Nem tudom, akar-e szoptató dajka lenni, tudják, mit mondanak a szoptató dajkákról – kilenc rész ördög, egy rész tehén – de végül is ez az, amit keresnek, nem igaz? Egy kedves fiatal nő, aki sosem akart szoptató dajka lenni, de akinek van teje, fölösleges teje.

MRS. GIVINGS: Ó, tökéletesnek tűnik, kétségbeesetten keresünk valaki nagyon erkölcsöst, akinek a gyereke nemrég halt meg.

DR. GIVINGS: Úgy érti, hogy...

MRS. GIVINGS: Jaj, ne – Úgy értem, hogy... Tudja, azt mondják, az erkölcs átfolyik a tejen keresztül. Mrs. Evans mondta épp a minap, *ó, én nem használnék egy feketét, átadja az erkölcsöt a tejen keresztül. És délen, én nem tudom, mit csinálhatnak délen* –

MR. DALDRY: Elizabeth, a házvezetőnőnk fekete, de nagyon erkölcsös, nagyon keresztény. Minden héten elmegy templomba Mrs. Daldryval, aki nagyon hitbuzgó.

MRS. GIVINGS: Értem.

DR. GIVINGS: Túltette már magát a gyerek halálán?

MR. DALDRY: Mint mondtam, nagyon vallásos asszony, és beletörődött az Úr akaratába. És még mindig rengeteg teje van.

MRS. GIVINGS: Kedvesem, nem vagyok biztos, hogy...

DR. GIVINGS: Apám jól ismert rabszolga-felszabadító volt, Mr. Daldry.

MR. DALDRY: Azt hiszem, hallottam róla. William Givings.

DR. GIVINGS: Igen. (*Mrs. Givingshez*) Inkább akarnál egy protestáns feketét, mint egy ír katolikust, nem igaz?
Mrs. Givings elgondolkodik ezen.

DR. GIVINGS: Férjezett?

MR. DALDRY: Igen.

MRS. GIVINGS: Az jó.

MR. DALDRY: Bizonyára nem akar hajadont a házban tartani, hogy felforgassa a háztartást – főként a szép lányok...
Nevet és oldalba böki Dr. Givings-t. Mrs. Givings bámulja őket. Dr. Givings a torkát köszörüli.

MR. DALDRY: Azaz – hozzáment egy biztos állású, rendes emberhez.

DR. GIVINGS: Örömmel alkalmaznánk a házvezetőnőjét szoptatós dajkának. Szépen megfizetnénk, persze, nem annyira szépen, hogy elhagyja a mostani munkahelyét. Igazán szorult helyzetben vagyunk, mert attól tartok, a feleségem teje nem megfelelő. A mesterségesen táplált csecsemők pedig nehezen veszelik át a kolera-szezont meg a gyermekkort. Nincs időnk előítéletekre, Catherine.

MRS. GIVINGS: A férjem nem törődik az elvárásokkal, ő tudós ember. El sem tudom képzelni, mit szólnak majd a szomszédok.

DR. GIVINGS: Hadd lássák, hogy a kisbabád szépen növekszik és gyarapszik.

Mrs. Daldry lép be, láthatóan kipihent.

MRS. GIVINGS: Milyen kipihentnek tűnik!

MRS. DALDRY: Csodásan érzem magam. A férje jó orvos.

MRS. GIVINGS: Igen, az.

MR. DALDRY: Rózsás az arcod.

DR. GIVINGS: Zavarja a fény, Mrs. Daldry?

MRS. DALDRY: Nem, alig vettem észre. Amikor az elektromos lámpát fedezték, meg voltam rémülve. Én a gyertyafényt szeretem, és azt gondoltam, hogy az emberek arca este szörnyekre fog hasonlítani a gyertyák fénye nélkül. Semmi lobbanás, semmi izzás. De most egyikük sem hasonlít holmi szörnyre, mindannyian nagyon bájosan festenek. Maga elázott, Mr. Daldry.

MR. DALDRY: Esik, Mrs. Daldry. Mehetünk?

Mrs. Daldry bólint.

MR. DALDRY: Kölcsönkérhetnénk egy esernyőt? Nem számítottam rá, hogy esni fog.

DR. GIVINGS: Természetesen. Nálunk mindig van fölösleges esernyő szükség esetére.

MRS. DALDRY: Köszönöm, Dr. Givings. Bizonyára hamarosan találkozunk?

DR. GIVINGS: Azt hiszem, legjobb, ha már holnap. Napi kezelésekre lesz szükség.

MR. DALDRY: Fantasztikus. *(Halk hangon, távolabb a hölgyektől)* Ó, meny-nyivel tartozom, doktor?

DR. GIVINGS: Ne aggódjon! Majd hetente rendezzük.

MR. DALDRY: Rendben, rendben. Akkor holnap látjuk egymást. És ma-gunkkal hozzuk Elizabeth-et is.

DR. GIVINGS *(amint kimennek)*: Viszlát.

MR. DALDRY és MRS. DALDRY: Viszlát.

MRS. GIVINGS: Viszlát.

Az ajtó becsukódik.

MRS. GIVINGS: Aggódok, hogy egy idegent kell a házunkba hoznunk. Komolyan aggódok.

DR. GIVINGS: Lotty vesztett a súlyából, drágám.

MRS. GIVINGS: Persze, és ez mind az én hibám.

DR. GIVINGS: Én nem hibáztatlak, drágám.

MRS. GIVINGS: Akkor kinek a hibája?

DR. GIVINGS: Senkié, a testet nem lehet hibáztatni. A tejed nem tehet róla.

MRS. GIVINGS: Egy jó anyának kövér gyereke van. Ezt mindenki tudja.

DR. GIVINGS: Akkor megnyugtató lesz egy jó szoptatós dajkát találni.
MRS. GIVINGS: Persze, alig várom, hogy megismerjem.
DR. GIVINGS: Fel a fejjel, drágám. Egészségesek és boldogok vagyunk, nem?
MRS. GIVINGS (*automatikusan*): De. (*Majd mosolyogva, őszintén*) De igen.
Dr. Givings megcsókolja az arcát, és kimegy. Mrs. Givings egyedül.

MÁSODIK JELENET

Dr. Givings Elizabethet vizsgálja a rendelőben.

DR. GIVINGS: Fontos, hogy megvizsgáljam, hogy meggyőződhesünk, a teje egészséges.
ELIZABETH: Igen, uram.
DR. GIVINGS: Ugyanakkor meg kell bizonyosodnom arról, hogy nincs semmilyen nemi úton terjedő betegsége, amit a tejen keresztül átadhatna a gyermeknek. Kérem, dőljön hátra...
ELIZABETH: Uram, inkább nem.
DR. GIVINGS: A tudomány embere vagyok, Elizabeth. Higgye el, nem fogok meglepődni.
ELIZABETH: Igen, uram. Uram, nem fog megérinteni ott, ugye?
DR. GIVINGS: Mi, északiak nem vagyunk vadállatok.
Mrs. Givings belép a nappaliba.
DR. GIVINGS: Orvosi vizsgálatot hajtok végre magán, ez minden.
Elizabeth hátradől. A doktor letakarja egy lepedővel. Csengetnek. Mrs. Givings ajtót nyit. Belép Mrs. Daldry.
MRS. DALDRY: Helló!
MRS. GIVINGS: Helló!
MRS. DALDRY: Sétáltam a környéken, valóban elbűvölő.
MRS. GIVINGS: Mrs. Daldry, ön ragyogóan egészséges.
MRS. DALDRY: Megint zongoráztam!
MRS. GIVINGS: Mit játszott?
MRS. DALDRY: Szeretek dallamokat kitalálni.
MRS. GIVINGS: Játszana egyet nekem, kérem, ó, kérem?
MRS. DALDRY: Nagyon szégyenlős vagyok.
MRS. GIVINGS: Mellettem senki sem szégyenlős, Mrs. Daldry, nekem csodás hatásom van a szégyenlős emberekre, meghallgatnak, aztán azt gondolják: ó, miért is legyünk szégyenlősök?
MRS. DALDRY: Maga mellett nem vagyok szégyenlős, Mrs. Givings.

MRS. GIVINGS: Tudtam! Tudja, én szörnyen zongorázom, egy-két ujjal piszkálgatom a billentyűket, muszáj játszania! Szegény pára, alig használták, szinte *epekedik* az emberi érintés után. Egy darab halott fa, ha nem játszanak rajta.

MRS. DALDRY: Hogy is utasíthatnám vissza?

Mrs. Daldry a zongorához megy. Egy szép és komor kis dalt játszik. A másik szobában:

DR. GIVINGS: Köszönöm, Elizabeth, nagyon bátran viselkedett, és nagyon egészségesnek bizonyult. Most már felöltözhet.

Dr. Givings kimegy, Elizabeth felöltözik.

MRS. GIVINGS: Ó, de hiszen ez gyönyörű! Egy kicsit szomorú, nem gondolja? Mit gondol, azért öntjük a bánatunkat dalokba, hogy megőrizzük, vagy hogy száműzzük a szomorúságunkat? Szerintem azért, hogy száműzzük. Vagyis, ha vidám dalt játszik, az valójában szomorúbb a szomorúnál, mert a boldogságát száműzte a dalba. Nem igaz?

MRS. DALDRY: Nem tudom.

MRS. GIVINGS: Szövege van?

MRS. DALDRY: Nincs.

MRS. GIVINGS: Ó, de muszáj lennie, Mrs. Daldry, ó, muszáj! Én majd segítek, játssza még egyszer, és én énekelek hozzá pár szót, mit szól hozzá?

MRS. DALDRY: Rendben.

Mrs. Daldry játszik, és Mrs. Givings énekel.

MRS. GIVINGS:

Te reggel elhúzod a sötétítőket,
Én szeretem behúzni őket éjszakára.
Együtt alszunk a madárház mellett,
Eloltjuk az elektromos fényt.

Dr. Givings újra bejön a rendelőbe, és kikíséri az immár felöltözött Elizabethet a nappaliba.

MRS. DALDRY: Hát, ez nagyon jó volt.

MRS. GIVINGS: Tetszett? Talált a dallamhoz? Ó, remélem, tetszett. Remélem, a dallam szerette a szöveget, mert a szöveg szerette a dallamot!

MRS. DALDRY: A dallam szerette a szöveget.

Dr. Givings lép be Elizabethtel.

DR. GIVINGS: Mrs. Givings.

MRS. GIVINGS: Szervusz, kedvesem.

DR. GIVINGS: Megvizsgáltam Elizabethet, és jó erőben van, igazán egészséges, és remek dajkája lesz Letitiának.

MRS. GIVINGS: Ó, ez bámulatos! Részvétem a gyermeke miatt, Elizabeth, ez rettenetes.

ELIZABETH: Köszönöm.

MRS. GIVINGS: Hogy hívták? Vagy volt neki neve egyáltalán? Ez szörnyű, őszintén nem tudom, melyik a rosszabb, hogy van neve, vagy hogy még nincs neki, ó, abba kéne hagynom végre a locsogást, amikor szóba jön a halál, én folyton csak beszélek és beszélek, na most már abahagyom.

ELIZABETH: Henry Douglas volt a neve.

MRS. GIVINGS: Fiú.

ELIZABETH: Igen.

MRS. GIVINGS: Eltemették?

ELIZABETH: A templomkertben van eltemetve, All Soulsban. Megkeresztelték, mielőtt meghalt, ezért hálás vagyok.

MRS. GIVINGS: Ó, igen. A keresztelés legalább vigaszt nyújt... a menyekben van most.

ELIZABETH: Nem szeretek Henry Douglasról beszélni, asszonyom.

MRS. GIVINGS: Persze hogy nem. Bocsásson meg.

MRS. DALDRY: Elizabethnek még van két fia. Nagyon jól nevelt, bájos kisfiúk.

MRS. GIVINGS: Ó, micsoda megkönnyebbülés. Mi is reménykedünk még gyermekekben, arra az esetre, ha, vagyis hogy, úgy értem, sok gyermekben. Szeretnék egy nagy rakás gyermeket, hogy mászkáljanak a bútorokon, a bútorok olyan halottak, vagyis annyira élettelenek, úgy értem, annyira szomorúak gyermekek nélkül.

MRS. DALDRY: Nekem nincs gyermekem.

MRS. GIVINGS: Ó! Milyen kár!

Mrs. Daldry láthatóan zaklatott.

DR. GIVINGS: Elizabeth, szeretne találkozni a babával?

ELIZABETH: Igen, uram.

DR. GIVINGS: Catherine, kérem, hozza be a gyermeket Elizabethnek.
Mrs. Daldry, jöjjön velem!

MRS. DALDRY: Igenis, doktor.

Mrs. Givings kimegy a gyerekszobába. Elizabeth idegesen várakozik. Leveszi a kalapját. Mrs. Daldry és Dr. Givings a rendelőbe megy.

DR. GIVINGS: Felzaklatta, hogy a gyermekekről beszéltünk?

MRS. DALDRY: Kissé.

DR. GIVINGS: Ideges?

MRS. DALDRY: Kalapál a szívem, és elég gyengének érzem magam.

DR. GIVINGS: Nos, dőljön csak hátra, feküdjön nyugodtan és én majd elvégzem a kezelést.

MRS. DALDRY: Merre van ma Annie?

DR. GIVINGS: Bármelyik pillanatban itt lehet.

MRS. DALDRY: Nem óhajtok ön előtt levetkőzni.

DR. GIVINGS: Persze, ez természetes. Feljegyzek még valamiket. Szóljon, ha készen áll.

Dr. Givings az íróasztalához ül. Mrs. Daldry vetkőzni kezd. A nappaliban:

Mrs. Givings belép a nappaliba a babával, és odaadja Elizabethnek.

MRS. GIVINGS: Nos, tessék!

ELIZABETH: Szeretné, hogy most etessem meg?

MRS. GIVINGS: Gondolom. Bizonyára éhes.

Elizabeth ül, kigombolja a blúzát, megszoportatja a gyermeket.

Elizabeth hangtalanul sír. Mrs. Givings nézi, sírással küszködik. Elizabeth észreveszi.

ELIZABETH: Talán jobb lenne, ha a gyerekszobában folytatnám.

MRS. GIVINGS: Igen, jobb lenne.

ELIZABETH: Elnézést.

MRS. GIVINGS: Semmi gond, erre.

Elizabeth a gyerekszobába megy a kisbabával. Mrs. Givings a kezébe teszi az arcát. Dr. Givings kijön a nappaliba.

DR. GIVINGS: Ne haragudj, drágám... Mi történt?

MRS. GIVINGS: Hát... Lotty rögtön elfogadta Elizabethet. Mindjárt rá is tapadt a mellére, és ettől nagyon furcsán éreztem magam... látni, ahogy egy másik nő mellére tapad... Most az egyszer nem a gyerek volt az, aki sírt. És nagyon furcsán érzem magam, tényleg.

DR. GIVINGS: Most a gyerekre kell gondolnod, és arra, hogy mi a legjobb neki. Tej nélkül éhen halna, szóval gondoldj erre, és légy előrelátó!

MRS. GIVINGS: Nem érzem jól magam.

MRS. DALDRY (a rendelőből): Készen vagyok, dr. Givings.

DR. GIVINGS: Mrs. Daldryhoz kell mennem. Miért nem dőlsz le egy kicsit? Ide, lekapcsolom a lámpát.

Leoltja a villanyt.

MRS. GIVINGS: Nem akarok lefeküdni. A gyermekemet akarom megetetni.

DR. GIVINGS: De nem tudod, drágám. A tejed nem megfelelő. Szeretlek,

Kimegy. Mrs. Givings körbejárja a nappalit. Megpróbálja eljátszani a dalt, amit Mrs. Daldry játszott a zongorán. Két ujjal „pizskálgatja” a zongora billentyűit.

A rendelőben, dr. Givings előkészíti a vibrátort.

DR. GIVINGS: Elnézést, hogy megvárakoztattam.

MRS. DALDRY: Semmi gond.

Dr. Givings beindítja a vibrátort, nagyon hangos. Mrs. Givings meghallja a hangot, észleli szokatlanságát, és tovább játszik a zongorán.

DR. GIVINGS: Igazán szép időnk van ma.

MRS. DALDRY: Mm.

DR. GIVINGS: Kissé hűvös, de ragyogó.

MRS. DALDRY: Valóban.

DR. GIVINGS: Nos, hát akkor....

Dr. Givings behelyezi a vibrátort Mrs. Daldry alsó részeihez.

DR. GIVINGS: Csak pár percig fog tartani, Mrs. Daldry.

MRS. DALDRY: Ó...

DR. GIVINGS: Úgy-úgy. Mit érez, Mrs. Daldry?

MRS. DALDRY: Nem működik, ma nem működik.

Dr. Givings állít a gépezeten, ettől valamivel hangosabb lesz.

DR. GIVINGS: Most?

MRS. DALDRY: Nem tudom.

Megigazítja a gépet a lepedő alatt.

MRS. DALDRY: Semmi. Nem érzek semmit.

Újra beindítja. A vibrátor-zaj teljesen leáll. A fények kialszanak.

DR. GIVINGS: Ó, te jó ég!

MRS. DALDRY: Én rontottam el?

DR. GIVINGS: Nem a maga hibája. Áramszünet.

A másik szobában is kialszik a fény. Mrs. Givings felnéz. Meggyújt néhány gyertyát. Annie lép be a rendelőbe.

DR. GIVINGS: Örülök, hogy itt van, Annie, áramszünet van.

MRS. DALDRY: A fejem...

ANNIE: Óh, drága Mrs. Daldry, csak nem beteg?

DR. GIVINGS (*Annie-nek, halkan*): Az utóbbi három percben folyamatosan próbáltam... Ezzel a géppel még sosem tartott tovább, mint három perc.

ANNIE: Megpróbáljam a manuális kezelést, Dr. Givings?

DR. GIVINGS: Persze, miért ne, én utánanézek az áramszünetnek. Minden jót, Mrs. Daldry, Annie.

MRS. DALDRY: Mi az a manuális kezelés?

ANNIE: Csak dőljön hátra.

A félhomályban Annie benyúl a lepedő alá, és izgatni kezdi Mrs. Daldryt. Természetesen ezt nem látjuk, és a színésznőnek ezt nem kell szimulálnia, de a lepedő alatt Mrs. Daldrynak orgazmusa lesz.

MRS. DALDRY: Minden teljesen nedves! Nem tudom, mi történt, sajnálom. – Én... Milyen kínos...

ANNIE: Ez előfordul néha, Mrs. Daldry. Kicsérélem a lepedőket. Arisztotelész is említette már.

MRS. DALDRY: Arisztotelész?

ANNIE: Igen.

MRS. DALDRY: Maga olvas görögül?

ANNIE: Igen.

MRS. DALDRY: Jóságos Isten!

ANNIE: Megyek, megmosom a kezem.

MRS. DALDRY: Természetesen.

Eközben a másik szobába belép Elizabeth. A nappalit a gyertyák világítják meg.

ELIZABETH: Szüksége van rám ma este, Mrs. Givings?

MRS. GIVINGS: Talán vacsora után?

ELIZABETH: Rendben.

Elizabeth indulni készül.

MRS. GIVINGS: Várjon, Elizabeth. Amikor tejed ad, akkor érez szeretetet a gyermek iránt?

ELIZABETH: Próbálok nem gondolni a szeretetre. Próbálok nem gondolni Henry Douglasre.

MRS. GIVINGS: Természetesen. Akar még gyermeket, Elizabeth? Tapintatlan kérdés, nem kell rá válaszolnia, bocsásson meg, néha csak kiszaladnak a szavak a számon. Én szeretnék még gyermeket, és a férjem is kétségbeesetten akar, de én félek még egy szüléstől, maga nem fél? Amikor szültem, tisztán emlékszem a pillanatra, amikor a kis feje kijött a testemből, és arra gondoltam: bárki értelmes lény, ha tudja, amit most már én is tudok, miért menne át még egyszer ilyesmin? És aztán kijött teljesen, és rákapaszkodott a mellemre, és meg akart enni, annyira éhes volt, annyira éhes, hogy megrémített az éhsége. És arra gondoltam: ez az első érzélem? Az éhség? És nem a *tejre* való éhség, hanem a vágy, hogy megegyen egy másik *embert*? Különösen az anyját? Aztán arra gondoltam – nem furcsa, hát nem furcsa? – Jézus-

ra gondoltam. Mármint arra, hogy Jézus férfi volt. Mert a nők azok, akiket megesznek – akik testüket táplálékká változtatják – én a vére-
met adtam – és olyan sok vér volt – és a testemet adtam – de nem tud-
tam megetetni, nem tudtam a testemet táplálékká változtatni, és ő
annyira éhes volt. Azt hiszem, ez alsóbbrendű nővé tesz engem, és egy
nagyon alsóbbrendű Jézussá.

ELIZABETH: Hmm.

MRS. GIVINGS: Ó, bocsásson meg, azt mondták, maga nagyon vallásos, ez
most biztos úgy hangzott...

ELIZABETH: Csak *voltam*.

MRS. GIVINGS: Ó, bocsánat, én...

ELIZABETH: Én is gondoltam Jézusra szülés közben, akárcsak maga. De
én nem azon gondolkodtam, hogy miért volt Ő férfi. Arra gondol-
tam: kérlek, ments meg, Jézus. És megmentett. Hogy miért nem
mentette meg Henryt, nem tudom... Már nem hiszek benne.

MRS. GIVINGS: Ó!

A fény visszatér. Mindketten meglepődnek.

MRS. GIVINGS: Ah, visszatért a világítás.

Mrs. Daldry jön be a nappaliba, felöltözve.

MRS. DALDRY: Helló.

MRS. GIVINGS: Helló!

ELIZABETH: Helló!

MRS. GIVINGS: Milyen üde.

MRS. DALDRY: Igazán?

MRS. GIVINGS: Ó, igen. Játszana nekünk valamit a zongorán? Biztos va-
gyok benne, hogy Elizabeth szívesen hallaná magát játszani.

ELIZABETH: Vissza kell mennem a fiaimhoz vacsorára.

MRS. GIVINGS: Ó, maradjon! Csak egy dal erejéig.

MRS. DALDRY: Rendben.

*Mrs. Daldry egy kis dallamot játszik. Szomorú dallamot. Mindannyian
hallgatják. Elizabeth sír, de senki nem látja. Annie bejön.*

ANNIE: Milyen szép dal, Mrs. Daldry.

MRS. DALDRY: Köszönöm, Annie.

ELIZABETH: Mennem kell.

MRS. DALDRY: Nekem is.

ANNIE: Én is abba az irányba megyek.

MRS. GIVINGS: Akkor viszlát, mindenki tesz egy jó kis sétát, engem kivé-
ve. Jöjjön holnap is, különben nagyon fogok unatkozni.

Elizabeth várakozik.

MRS. GIVINGS: Mi az, Elizabeth?

ELIZABETH: Most fizet ki, vagy később?

MRS. GIVINGS: Ó, te jó ég! Nálam nincs pénz, meg kell kérdeznem a férjemet. Intézhetnék talán hetente?

ELIZABETH: Rendben van. Vizontlátásra.

MRS. GIVINGS: Vizontlátásra.

Mindannyian kimennek. Mrs. Givings elfújja a gyertyákat. Dr. Givings bejön, elégedett, hogy a villany visszajött.

DR. GIVINGS: Visszajött! Egy nap egész városok úsznak majd fényárban. Mr. Edison a mi emberünk.

MRS. GIVINGS: Ne beszélj nekem az elektromosságról. Tudod, mennyire untat. Mindenki elment. Magunkra vagyunk.

DR. GIVINGS: Valóban.

MRS. GIVINGS: Le kéne ezt kapcsolnom.

Megcsókolja.

DR. GIVINGS: Menjünk fel a hálósobába?

MRS. GIVINGS: Vagy maradjunk itt...

DR. GIVINGS: A nappaliban?

MRS. GIVINGS: Ha már úgylis itt vagyunk...

A kanapéhoz mennek, kínos. Ismét csókolóznak, visszafogott vágyakozással. Csengetnek. Egymásra néznek, mintha azt mondanák: ne nyissunk ajtót. Ismét csengetnek.

DR. GIVINGS: Kinyitom.

Dr. Givings felkapcsolja a fényt. Mrs. Givings pislog. Dr. Givings ajtót nyit.

DR. GIVINGS: Mrs. Daldry?

MRS. DALDRY: Itt felejtettem a kalapom.

DR. GIVINGS: Zaklatottnak tűnik. Minden rendben?

MRS. DALDRY: Talán a séta túlságosan felizgatott. Nem vagyok hozzászokva, hogy ennyit sétáljak egy nap. Annie és én eléggé gyorsan mentünk, és beszélgettünk – szóval – ő ismeri a görögöket, képzelje – mindjárt elájulok.

Mrs. Daldry lerogy a kanapéra. Dr. Givings felsegíti.

MRS. GIVINGS: Ó...

DR. GIVINGS: Úgy, úgy, Mrs. Daldry. Miért nem jön be a rendelőbe? Visszajött az elektromosság.

MRS. DALDRY: Most biztosan megzavartam magukat.

DR. GIVINGS: Egyáltalán nem.

MRS. GIVINGS: Egyáltalán nem.

DR. GIVINGS: Erre. Mrs. Givings, miért nem megy a gyerekszobába?

MRS. GIVINGS: Igenis, kedvesem.

Dr. Givings és Mrs. Daldry a rendelőbe mennek. Mrs. Givings az ajtónál hallgatózik.

DR. GIVINGS: Mivel nem érzi jól magát, ezért most nem kell teljesen levetkőznie, csak dőljön hátra. Még mindig szédül?

MRS. DALDRY: Egy kicsit.

Mrs. Daldry leveszi a kesztyűjét.

DR. GIVINGS: Gyakran szédül?

MRS. DALDRY: Legfennebb hetente egyszer.

DR. GIVINGS: Értem. Ne aggódjon, rendbe hozzuk magát. Készen áll?

Mrs. Daldry bólint. A doktor az alsó részeihez teszi a vibrátort. Mrs. Givings az ajtónál hallgatózik.

MRS. DALDRY: Ó! Ó! Ne!

Mrs. Givings beüti a fejét az ajtóba.

DR. GIVINGS: Mondja el, mit érez.

MRS. DALDRY: Én... nem akarom... a gépet.

DR. GIVINGS: Nedvesség, Mrs. Daldry?

MRS. DALDRY: Nincs. Semmi.

DR. GIVINGS: Megpróbálok a párhuzamos manuális kezelést, hogy megismételjük Annie tapasztalatát. A vulvuláris masszázst némely tudományos körökben lenézik, de a helyes diagnózissal és kezeléssel esetenként pont ez segít.

A lepedő alá helyezi a kezét.

MRS. DALDRY: Ó, ó, ó!

DR. GIVINGS: Úgy, úgy, Mrs. Daldry, engedje ki nyugodtan.

MRS. DALDRY: Ó, Annie!

DR. GIVINGS: Parancsol?

MRS. DALDRY: Kérem, hagyjon. Megkönnyebbültem.

DR. GIVINGS: Kezet mosok, és hagyom magát felöltözni. Nem kell sietnie.

Mrs. Givings a rendelő ajtaján kopog.

DR. GIVINGS (*Mrs. Daldrynek*): Elnézést.

Kinyitja az ajtót, és meglátja a feleségét.

DR. GIVINGS (*Mrs. Givingsnek*): Mi történt? A gyerek?

MRS. GIVINGS: Mi ez a hang? Mit csináltatok?

DR. GIVINGS: Elektromos terápia, drágám. Igazán sikeres kezelés volt.

MRS. GIVINGS: Szeretném látni.

DR. GIVINGS: Nem értenéd meg. Hagyd meg nekem a száraz, unalmas tudományt, és minden mást megkapsz tőlem. Te magad mondtad, hogy az elektromosság untat.

MRS. GIVINGS: Most viszont ragaszkodom hozzá, hogy lássam a gépezetedet.

DR. GIVINGS: Arra akarsz kényszeríteni, hogy zárjam kulcsra a rendelőmet?

MRS. GIVINGS: A feleséged vagyok.

DR. GIVINGS: És szerencsére te az én neurózismentes, virágzó fiatal feleségem vagy, akinek nincs szüksége az én találmányaimra és kísérleteimre.

MRS. GIVINGS: Kísérletezz rajtam!

DR. GIVINGS: Biztosíthatlak, hogy nem tetszene neked.

MRS. GIVINGS: Kísérletezz rajtam!

DR. GIVINGS: Hallatlan, hogy egy tudós a saját feleségén kísérletezzen. Hiteltelemné válnék. És most, ha megkérhetlek, légy oly kedves, és maradj csendben, míg Mrs. Daldry a másik szobában van...

Mrs. Daldry lép a nappaliba, maga a megtestesült egészség.

MRS. DALDRY: Ne hagyják, hogy megint itt felejtsem a kalapom.

MRS. GIVINGS (*gyorsan*): Itt is van.

MRS. DALDRY: Ó! Köszönöm, Dr. Givings.

Mrs. Givings odanyújtja Mrs. Daldrynek a kalapot.

DR. GIVINGS: Igazán nincs mit. Viszlát.

MRS. DALDRY: Viszlát.

MRS. GIVINGS: Viszlát.

Mrs. Daldry kimegy.

DR. GIVINGS: Ellépek a klubba. Mr. Edison embere kutyákba vezet áramot ma este. Be akarja bizonyítani, hogy a váltakozó áram halálos, az egyenárammal szemben. Szerintem ez badarság. A váltakozó áram esetében az áram oda-vissza ugrándozik, és... – látod mennyire untat ez téged?

Bezárja a rendelő ajtaját, a kulcsot a zsebébe teszi.

MRS. GIVINGS: Igen, nagyon unalmas, viszlát, és ne csókolj meg, kérlek, viszlát.

DR. GIVINGS: Rendben.

Elmegy. A nő tombol. Elmegy a rendelőig. Rázza az ajtót. A nappaliban csengetnek. Mrs. Givings ajtót nyit.

MRS. DALDRY: Itt felejtettem a kesztyűmet, annyira sajnálom, mit gondolhat rólam...

MRS. GIVINGS: Ó, úgy örülök, hogy látom! A férjem épp most ment el a klubba, én pedig halálosan unatkozom.

MRS. DALDRY: Azt hiszem, a kesztyűm a másik szobában lesz.

MRS. GIVINGS: Be van zárva.

MRS. DALDRY: Ó, akkor majd holnap visszajövök érte.

MRS. GIVINGS: Ne, kérem, maradjon! Telhetetlen kíváncsiságot érzek a férjem rendelője iránt. Talán maga elmondhatná, hogyan működik.

MRS. DALDRY: Ó... nem... én nem tudom, hogyan működik.

MRS. GIVINGS: A konnektorba dugja, elindítja, és utána?

MRS. DALDRY: Elektromos áramot alkalmaz az én... az én testemen... hogy felszabadítsa a mágneses folyadékot. Így szokta mondani. Mert fölösleges folyadék van a méhemben, ez okozza a hisztérikus tüneteket.

MRS. GIVINGS: Folyadék?

MRS. DALDRY: Igen. Most már igazán mennem kell...

MRS. GIVINGS: Maga olyan hangokat adott ki, hogy: Ó, ó, ó!

MRS. DALDRY: Hallgatózott?

MRS. GIVINGS: Hangos volt.

MRS. DALDRY: Ó, egek! Mennem kell.

MRS. GIVINGS: Maradjon egy teára. Hova helyezi a férjem az elektromos készüléket?

MRS. DALDRY (*a térde irányába mutat*): Ide.

MRS. GIVINGS: Hm. És kellemes vagy fájdalmas érzés?

MRS. DALDRY: Kellemes és fájdalmas egyszerre – elektromos áram járja át az egész testemet – fényt látok – fényfoltokat a szemhéjam alatt – és izzó, fehér szén égeti a talpamat – és hevesen borzongok, mintha szörnyű villám csapna belém – aztán leszáll a sötétség, és aludni akarok.

MRS. GIVINGS: Sosem hallottam még ennél furcsábbat.

MRS. DALDRY: Beszéljünk másról. Coney Island-en áramot vezettek egy elefántba.

MRS. GIVINGS: Igen, hallottam.

MRS. DALDRY: Sötétedik.

MRS. GIVINGS: Felkapcsolom a villanyt.

MRS. DALDRY: Kérem, ne.

A sötétben ülnek.

MRS. DALDRY: Képzelve el, amikor majd mindent elektromosság működtet, minden vezetékhez lesz csatlakoztatva, mert az elektromosság nemcsak a világítás, hanem a tojásfőzés folyamatába is bekerül, sőt abba is, ahogy a tyúkok a tojásaikat kiköltik. Mr. Edison feltalált egy rög-

zítőkészüléket, ami szerint minden meg fog változtatni, *a halott utolsó kívánságát is rögzíti*. El tudja képzelni? Az ember megismerheti az ük-ük-ükapja hangját, megtudhatja az utolsó kívánságát. És mi lesz az emberi testből? Elektromos csápjaink nőnek? A szentjánosbogarak is elektromosak lesznek.

MRS. GIVINGS: Elektromos szentjánosbogarak.

MRS. DALDRY: Igen.

MRS. GIVINGS: Elektromos zongora.

MRS. DALDRY: Isten őrizz!

MRS. GIVINGS: Csak belegondolni, hogy többet nem gyújtunk gyertyát... Hogy nem borzongunk sötét folyosón, gyertyával a kezünkben, attól félve, hogy megbotlunk... a tűzgyújtás... olyan ünnepélyessé tesz minket, nem gondolja? Elfújni egy gyertyát... milyen csodálatos! A saját lehetetünkkel kioltani a fényt! Gondolja, hogy a gyermekeink gyermekei kevésbé lesznek ünnepélyesek? Egy csettintés és minden fényben úszik! Egy csettintés és minden sötét! Fel, le, fel, le! Másodpercenként meggondolhatjuk magunkat! Fel, le, fel, le! Mint valami istenek!

MRS. DALDRY: Attól tartok.

MRS. GIVINGS: Van kalaptűje?

MRS. DALDRY: Igen.

Odanyújtja Mrs. Givingsnek a kalaptűjét. Mrs. Givings a rendelő ajtajához megy, a zárat piszkálja.

MRS. GIVINGS: Csak visszaszerzem a kesztyűjét.

Mrs. Givings bemegy a rendelőbe. Mrs. Daldry lábujjhegyen utána. Mrs. Givings körbenéz.

MRS. GIVINGS: Ez az?

MRS. DALDRY: Igen.

MRS. GIVINGS: Rendkívüli! Úgy néz ki, mint egy kertészeti szerszám. Hova helyezi?

MRS. DALDRY: Ide.

Mrs. Givings a szoknyájára helyezi a vibrátort, az alsó részeihez.

MRS. GIVINGS: Értem. Hol a kapcsoló?

MRS. DALDRY: Fogalmam sincs.

Mrs. Givings megtalálja a kapcsolót. A vibrátor beindul.

MRS. GIVINGS: Micsoda hang!

MRS. DALDRY: Majd én tartom maga helyett.

Mrs. Givings szoknyájára teszi a vibrátort.

MRS. GIVINGS: Nehéz?
MRS. DALDRY: Tűrhető.
MRS. GIVINGS: Hát nem igazán értem, mire ez a nagy felhajtás...
MRS. DALDRY: Én néha behunyom a szemem.
Mrs. Givings becsukja a szemét. Mrs. Daldry finoman a szoknya alá helyezi a vibrátort. A vibrátor hangos bűgása hallatszik, hosszú kínos percekig.
MRS. GIVINGS: Ó! Ó!
Mrs. Givingsnek orgazmusa van, amint ez megtörtént, elsírja magát.
MRS. GIVINGS: Hát ez rettenetes volt... félelmetesen furcsa érzés. Most már értem, miért tartotta távol tőlem.
MRS. DALDRY: Igen.
MRS. GIVINGS: Szeretné maga is?
MRS. DALDRY: Ó, nem. A kezelést csak a doktor vezetheti le.
MRS. GIVINGS: Nem értem, miért. Elég egyszerűnek tűnik. Manapság az embernek csak annyit kell tudnia, hogy megnyomjon egy gombot, vagy meghúzzon egy kapcsolót. Majd én tartom magának.
MRS. DALDRY: Rendben. Várjon – *(Hallgatózik)* Ez nem dr. Givings hingtója?
MRS. GIVINGS: Nem hallok semmit.
MRS. DALDRY: Lódobogást hallok.
MRS. GIVINGS: Csak képzelődik. Hét óra előtt nem jön haza a klubból.
MRS. DALDRY: Biztos benne?
MRS. GIVINGS: Ó, igen, amikor elkezd beszélni az elektromosságról, nem tudja abbahagyni.
MRS. DALDRY: Hát akkor.
MRS. GIVINGS: Készen áll?
MRS. DALDRY: Azt hiszem.
MRS. GIVINGS: Akkor gyerünk!
Mrs. Givings odateszi a vibrátort Mrs. Daldry alsó részeihez. Mintha a mennyekben járnának. A vibrátor folyamatos zümmögése. Transzcendens zene.

Függöny.

MÁSODIK FELVONÁS

ELSŐ JELENET

Körülbelül két hét múlva. Dr. Givings és Leo, a rendelőben.

LEO: Azután hirtelen elutazott Itáliába.

DR. GIVINGS: Értem.

LEO: Szörnyű csapás volt. Egy évig Firenzében tanultam. Az ottani mesterek nagyon igényesek – a vonal csak ilyen lehet – az arány csak ilyen – semmi szabadság – a ceruzádat késsel hegyezd, mint Leonardo. Maga volt a mennyország. Megkötve. Semmi szabadság. Semmi szabadság a művészetben, de az életben, az életben! Az őszibarack őszibarack ízű volt, az eső esőízű. A kérdéses nővel Firenzében találkoztam. Igazán gyönyörű nő. (Tudom, tudom. Senki nem mondta még, hogy Itáliában beleszeretett volna egy nőbe – egy rút nőbe.) De ő *tényleg* gyönyörű volt. Talán nem az a klasszikus fajta, de mindegy... Az Uffizinál találkoztunk. Szégyenérzet nélkül bámulta a szobrokat, semmi, de semmi szégyenérzet nem volt benne. Az ő arcát festettem egész nyáron. Amikor csókolt, az egész testével csókolt, nem csak a szájával, mint az amerikai nők.

DR. GIVINGS: Mm.

LEO: Doktor, maga talán meglepőnek találja, hogy megcsókoltam őt házasság előtt. Én a természet híve vagyok, és szerettem volna elkerülni gyermekkori barátom sorsát. A nászéjszakáján megundorodott a felesége testétől. Azt mondta, valami szörnyűt látott, amikor a nő először levetkőzött. Mit, mit? – kérdeztem. Szörzete volt, azt mondta, ott lent! Mint egy fenevadnak! Nos, tudja, ő addig csak márványból faragott női alakokat látott, szobrokat – szörzet nélkül! Maga tudós, ez magát biztosan szórakoztatja.

DR. GIVINGS: Megannyi könyvet tele lehetne írni azokkal a dolgokkal, amiket a férfiak az eszűktől nem látnak.

LEO: Valóban.

DR. GIVINGS: És mi történt a barátjával?

LEO: Most híres műértő. Három évig élt érintetlen felesége mellett, és a házasságot felbontották. Nem akartam az ő sorsára jutni, ezért amikor az ajkak engedékenyek, szabadok és puhák voltak, megcsókoltam őket. Ó, igen, megcsókoltam őket.

Rossz családból származott, és törte az angolt, de nem érdekelt. A lelke átsütött a szemén. Amikor őt festettem, úgy éreztem, lelkeket tudok festeni. Itt lebegett a lelke, és én láttam. *(Két hüvelykkel a szemére mutat)* Amikor festettem, mindig kétujjnyival a szemek előtt festettem, nem magukat a szemeket – micsoda megvilágosodás! – Elkalandoztam.

Mrs. Givings belép a nappaliba, és a teáskészletet rendezgeti.

LEO: Velem utazott Angliába, hogy bemutassam a szüleimnek, és bejelentsük az eljegyzésünket. De a következő reggel eltűnt. Visszament Itáliába! Egy szó, egy üzenet nélkül! A leveleimre se válaszolt! Semmi! És a testem fellázadt ellenem. Fejfájás, látászavar, gyengeség, hányinger...

DR. GIVINGS: És ez a gyengeség mióta... tart?

LEO: Kilenc hónapja.

DR. GIVINGS: A végtagjaiban?

LEO: Igen. De a legrosszabb az egészben talán ez a gyengeség itt a szememben, mert képtelen vagyok festeni.

DR. GIVINGS: Szóval kilenc hónapja nem fest.

LEO: Sötétben nem lehet festeni.

DR. GIVINGS: Férfiaknál nagyon ritka a hisztéria, de azért természetesen előfordulhat.

LEO: Kezelhető?

DR. GIVINGS: Bizonyára igen. Kérem, vetkőzzön alsóruhára, és feküdjön az asztalra! Annie, az asszisztensem mindjárt itt lesz.

Elizabeth bejön a nappaliba a babával.

LEO: Nem tudtam, hogy egy hölgy is jelen lesz.

DR. GIVINGS: Nagyon tapintatos és visszafogott.

Leo levetkőzik. Közben a nappaliban:

MRS. GIVINGS *(Elizabethnek)*: Jól eszik?

ELIZABETH: Egy angyal.

MRS. GIVINGS: Köszönöm, Elizabeth.

ELIZABETH: Azt hiszem, a kisbabák angyalok első évükben, amikor csak tejet isznak. Vissza tudnának repülni oda, ahonnan jöttek, a tejhez, a felhők közé. Mikor foguk nő, az már a vég kezdete, állatok lesznek, és nincs visszaút.

MRS. GIVINGS: Igen.

ELIZABETH: De ő még angyal, nincs foga.

Elizabeth megérinti a baba arcát. A baba mosolyog. Mrs. Givings féltékeny.

MRS. GIVINGS: Nos. Ennyi mára, Elizabeth.

ELIZABETH: Csak elveszem a holmimat.

Elizabeth kimegy a gyerekszobába. Leo most levetkőzött, és Dr. Givings belép a rendelőbe.

Annie leterít egy lepedőt Leóra. Mrs. Givings egyedül van a kisbabával a nappaliban.

MRS. GIVINGS: Semmi mosoly? Elizabethnek mosolyogtál.

(Halkan énekel neki)

Te reggel elhúzod a sötétítőket,
Én szeretem behúzni őket éjszakára.
Együtt alszunk a madárház mellett,
Eloltjuk az elektromos fényt.

A rendelőben:

DR. GIVINGS: Ez, Leo, ez a Chattanooga vibrátor. Saját találmány. Az anális üregbe csúsztatható.

LEO: Valóban.

DR. GIVINGS: Nézzen abba az irányba, és görnyedjen össze egy kicsit, a térdét húzza fel a mellkasához, és ölelje át! Annie majd hajtja a sebességszabályozó pedált. Úgy működik – mint egy varrógép.

LEO: Ah.

Dr. Givings konnektorba dugja a vibrátort.

DR. GIVINGS: Stimulálni fogjuk a prosztatát. Készen áll?

LEO: Azt hiszem...

Leo alsó részeihez teszi a vibrátort. Annie asszisztál. Leo zaklatottnak tűnik, sokkos állapotban van. Anális orgazmusa van.

LEO: Ó! Ó! Ó!

Mrs. Givings az ajtóhoz megy – egy férfi hangja?

DR. GIVINGS: Tökéletes! Azt hiszem, mára készen is vagyunk. Hogy érzi magát? Hozhatok egy csésze teát?

LEO: Ó, nagyon jólesne egy csésze tea.

Dr. Givings bemegy a nappaliba.

MRS. GIVINGS: Helló, drágám. Hogy megy a munka?

DR. GIVINGS: Új páciens. Izgalmas eset. Nagyon ritka.

MRS. GIVINGS: Férfi?

DR. GIVINGS: Honnan tudod?

MRS. GIVINGS: Férfi hangot hallottam.

DR. GIVINGS: Nem tudtam, hogy ennyire vékonyak a falak.

MRS. GIVINGS: De mit keres nálad egy férfi?

DR. GIVINGS: A hisztéria nagyon ritka férfiaknál, de hát, ő egy művészem-
ber. Talán ki kéne vinned a gyereket sétálni, hogy ne találkozzatok.

MRS. GIVINGS: Azt hiszem a gyerek még mindig éhes. Megyek, megke-
resem Elizabethet.

DR. GIVINGS: Jó.

*Mrs. Givings kimegy a babával. Dr. Givings teát tölt. Közben Leo felöl-
tözött Annie segítségével.*

LEO: Köszönöm. *(A vibrátorra néz.)* Milyen furcsa.

Dr. Givings visszajön a rendelőbe, és egy csésze teát ad Leónak.

LEO: Milyen csodás!

DR. GIVINGS: Találkozunk holnap. Ebben a korai stádiumban napi terá-
piás kezelésekre lesz szükség. Csak nyugodtan sétáljon egyet a kör-
nyéken.

LEO: Csodás. Köszönöm, doktor úr!

Leo hezitál, mintha meg akarná ölelni.

DR. GIVINGS: Természetesen. Akkor holnap!

LEO: Hogyne, hogyne, természetesen.

*Leo belép a nappaliba, pontosan abban a pillanatban, amikor Mrs. Givings
is belép a baba nélkül.*

MRS. GIVINGS: Helló

LEO: Helló.

MRS. GIVINGS: Mrs. Givings.

LEO: Maga a doktor felesége?

MRS. GIVINGS: Igen. Ritkán jönnek hozzá férfiak. Milyen kivételes alka-
lom, hogy megismerhetem.

*Zavartan néz rá, mert eszébe jutott a saját tapasztalata a vibrátorral, és
azon töpreng, vajon hogyan használják a férfiakon.*

LEO: Leonard Irving.

MRS. GIVINGS: Örülök, hogy megismerhetem, Mr. Irving.

LEO: Én is örülök.

Leo kezét csókol.

MRS. GIVINGS: Milyen régimódi.

LEO: Manapság mindenki azt hangoztatja, hogy *modern férfi vagyok, mo-
dern nő vagyok, ez egy modern kor.* De én gyűlölöm a modernitást.

MRS. GIVINGS: Igazán? Milyen ellentmondásos. Maga egy ellentmondá-
sos ember?

LEO: Úgy is lehet mondani.

MRS. GIVINGS: Ez a szabás nagyon régimódi.

LEO: Az apám régi kabátja. Nem érdekel a szabása. Bármit felveszek, amit az apám már kidobott.

Leo a lámpába néz és hunyorít.

MRS. GIVINGS: Túl erős a fény a szemének?

LEO: Az elmúlt kilenc hónapban a fény rettenetesen zavarta a szemem, de pillanatnyilag jobban érzem magam.

Mrs. Givings lekapcsolja a lámpát.

MRS. GIVINGS: A biztonság kedvéért.

LEO: Amikor Edison fénye megjelent, mindenki azt mondta, *Istenem! – Fény, mint az olasz őszi naplemente... semmi füst, semmi szag, csak fény, láng és veszély nélkül.* De nekem, Mrs. Givings, láng nélkül a fény nem isteni, láng nélkül a fény – olyan, mint...

MRS. GIVINGS: Mint?

LEO: Inkább nem mondanám...

MRS. GIVINGS: Miért nem?

LEO: Még alig ismerem. És nem szeretném megsérteni a női érzékenységét.

MRS. GIVINGS: Ó, előttem nem kell szégyenlősnek lennie, én magam is állandóan fecsegek.

LEO: Nos, láng nélkül a fény olyan, mint viszonyt folytatni egy prostituálttal. Hiányzik a szerelem lángja és a vágy. Ami van, az csak a lecsupasztított cselekvés. És szerelem nélkül – a szem, a vér, a szív vagy az értelem nélkül – a test csak hús. Hús, csont, karok és külsőségek.

MRS. GIVINGS: Talán igaza volt. Talán mégsem kellett volna elmondania.

LEO: Nem mintha valaha is ismertem volna prostituáltakat – közelről...

MRS. GIVINGS *(az utolsó szóval egy időben)*: Nem úgy értettem...

LEO: Ez csak egy metafora...

MRS. GIVINGS: Persze.

Ez kínos. Ülnek a sötétedésben.

LEO: Imádom a délutánnak ezt a részét, amikor a világ egyre sötétebb lesz, és az ablakból látszanak – a szomszédos házak fényei, ahogy egyenként kigyulladnak. Egy sárga – egy csaknem fehér – kis fénynégyzetek, emberek életei – menedék az éjszaka elől, olyan reményteljes. Nevetséges, ugye, ez a remény, hogy egy kis fénynégyzet majd elúzi a sötétséget, és mégis – kigyullad egy újabb – és látja...

Odaviszi az ablakhoz, és megmutatja.

MRS. GIVINGS: Igen. Egy, aztán kettő.

LEO: Nézze, ott, egy másik ablak világít – arany – a ház többi része még sötét – mint egy befejezetlen festmény. Imádom a befejezetlen fest-

ményeket. Miért ragaszkodnak a festők ahhoz, hogy befejazzék a festményeiket? Érthetetlen – az élet nem ilyen!

MRS. GIVINGS: Ó!

LEO: A festmények, amiket *Michelangelo* soha nem fejezett be – ismeri őket? – Lebegnek, szellemvonalak a háttérben. Láta már a *Szűz és gyermeke angyalokkal* című képét?

MRS. GIVINGS: Sosem voltam Itáliában.

LEO: Ó, el kell mennie, és amint megérkezett, meg kell néznie a festményt – Isten befejezetlen vonalai – nem lehet őket befejezni, mert túl szép lenne, és sokkolná az érzéseket. Így *alig látszanak* – nők vagy talán angyalok – titkok elevenednek meg bennük. Egy félig kész nő közelebb áll Istenhez! Egy fiatal nő az önmegismerés határán, egy majdnem kész nő – a legvonzóbb dolog ezen a földön egy férfi számára.

MRS. GIVINGS: Gondolja?

LEO: Ó, igen.

Egy pillanatig csak ülnek a sötétben. Csengetnek.

MRS. GIVINGS: Bocsásson meg!

Mrs. Givings ugrik, és nyitja az ajtót. Mrs. Daldry az.

MRS. GIVINGS: Mrs. Daldry!

MRS. DALDRY: Helló. Korán jöttem? Azt hiszem, korán jöttem.

MRS. GIVINGS: Épp most ismerkedtem meg Mr. Irvinggel.

MRS. DALDRY: Örülök, hogy megismerhetem. De hát maguk sötétben vannak.

Mrs. Givings felkapcsolja a lámpát. Leót lenyűgözi Mrs. Daldry törekény szépsége a fényben.

LEO: Mennem kell. Ezernyi festmény. Úgy értem – ezer bocsánat, hogy ilyen hirtelen távozom, de most sok ezer festményt kell megfestenem. Mint derült égből a villámcsapás, elöntött a vágy, hogy újra fessek. Új vásznat kell rendelnem. Sokat. Ezret. Azonnal. Viszlát.

Kiszalad az ajtón.

MRS. GIVINGS: Milyen érdekes fiatalember.

MRS. DALDRY: Igen.

MRS. GIVINGS: Festő.

MRS. DALDRY: Valóban!

Mrs. Givings meggyőződik arról, hogy egyedül vannak.

MRS. GIVINGS: Mrs. Daldry, a kalaptűs kalandunk óta várom, hogy végre beszéljek magával. Azt mondta, maga fényt lát, mikor a férjem ke-

zeli, és utána szédül és aludni akar. Nos, nekem annyira más érzés volt, hogy azon gondolkoztam, vajon biztosan ugyanarról a gépezetről van-e szó? Én egy cseppet sem voltam szédülékeny. Sétálni és szaladni akartam, vagy fára mászni! Hogy tud egy gép ennyire ellentétes reakciókat kiváltani? Talán azért, mert én egészséges vagyok, maga pedig beteg...

MRS. DALDRY: Nem tudom. Nagyon aggódtam, hogy ha a férje megtudja, megharagszik ránk, és felfüggeszti a kezelést.

MRS. GIVINGS: Nem érdekel. Én elhatároztam, hogy újra használni fogom a gépet, és meg fogom fejteni a titkot, hogy önt miért teszi szédülékennyé, engem pedig ennyire izgatottá. Nahát, úgy érzem magam, mint egy tudós!

Dr. Givings bejön.

DR. GIVINGS: Ah, Mrs. Daldry, Mrs. Givings. A másik szobában készen állunk a kezeléshez.

MRS. DALDRY: Természetesen.

Dr. Givings csúnyán néz Mrs. Givingsre, amiért a páciensével beszél. Bevezeti Mrs. Daldryt az orvosi rendelőbe.

DR. GIVINGS: Erre jöjjön! Jól néz ki, igazán jól néz ki. Az étvágya is megnőtt, ugye?

MRS. DALDRY: Örömmel állíthatom, hogy igen.

DR. GIVINGS: Fantasztikus!

Bemennek a rendelőbe. Mrs. Givings nézi, amint távoznak. Csengetnek. Mrs. Givings ajtót nyit.

LEO: Elnézést, itt felejtettem a sálamat. Micsoda állapotban távoztam.

MRS. GIVINGS: Nagyon örülök, hogy visszajött, Mr. Irving. Egyedül maradtam, mivel Mrs. Daldry elektromos terápián van, és én, a feleség magamra maradtam a saját kis *eszközeimmel*.

LEO: Nem vagyok benne biztos, hogy értem, Mrs. Givings.

MRS. GIVINGS: Igyon még egy kis teát.

Tölt neki.

LEO: Nem szeretnék zavarni.

MRS. GIVINGS: Meg kell várni, amíg befejezik, csak utána tud bemenni a sálért. Foglaljon helyet. Cukrot?

LEO: Nem, köszönöm. A cukor hölgyeknek való és dagadt kisfiúknak. Csodás.

A rendelőben:

Dr. Givings konnektorba dugja a vibrátort, amíg Mrs. Daldry levetkőzik. A vibrátor hangja. Mrs. Givings és Leo fölé beszélnek.

MRS. GIVINGS: Kellemes időnk van most novemberben...

LEO: Igen. Csak kicsit sötét.

MRS. GIVINGS: Igen. Sötét van.

Mrs. Daldry a másik szobában felnyög. Leo még hangosabban beszél.

LEO: Korán sötétedik. Sötét van, a fák pedig magasak és meztelenek. Azt hiszem, a november a legmagasabb hónap, mert a fák magasabbnak tűnnek, amikor elhullatják a leveleiket. Magasak, és magányosak.

Mrs Daldry felnyög.

LEO: Igen, a november magas hónap. – Október kerek hónap – április sovány hónap.

MRS. GIVINGS: Ó, hagyja már azokat az évszakokat!

LEO: Parancsol?

MRS. GIVINGS: Csak beszélünk, beszélünk, és körül vesszük magunkat mindenféle szobanövénnyel, teáscsészével, szobrocskákkal, hogy otthon érezzük magunkat, biztonságban, mintha a sok tárgy súlyától a világ majd nem hullana szét millió darabra, a ház, talán a ház nem repül el, de a minap megtapasztaltam valamit, Mr. Irving, valamit, ami a szobrocskákat szilánkokra töri, még egy elefántot is. Íme, az én találós kérdésem: Mi az, ami egy embert halálba tud vinni, de vissza is tudja hozni az életbe. Na, mi az? Válaszolna a kérdésemre?

LEO: Ez könnyű.

MRS. GIVINGS: Az volna?

LEO: A szerelem.

MRS. GIVINGS: Nem. Az elektromosság.

Közben a másik szobában Mrs. Daldrynek hangos orgazmusa volt.

DR. GIVINGS: Nagyon jó, Mrs. Daldry.

Leo és Mrs. Givings egymásra néznek. Elizabeth bejön a kabátjával.

ELIZABETH: Megint evett, és most alszik. Nekem nincs kislányom. Mikor eszik, olyan halkán eszik, olyan illedelmesen, nem úgy, mint a fiaim, ők zabáltak.

MRS. GIVINGS: Köszönöm, Elizabeth.

LEO: Maga a szoptatós dajka?

ELIZABETH (*Leóhoz*): Ó, elnézést, nem vettem észre – nem szóltam volna –, igen, én vagyok a szoptatós dajka.

LEO: Le kellene festenem, ahogy dajkálja a gyermeket.

ELIZABETH: Szó sem lehet róla...

LEO: Egy mai Madonna, a polgárháború utáni Madonna...

ELIZABETH: Uram.

LEO: Megsértettem, kedves?

MRS. GIVINGS: Kérem, nézze el nekünk, Elizabeth, az én háztartásomban a férfiak nem viselkednek valami távolságtartón, a művészeket és a tudósokat nem érdeklik a konvenciók, ugyebár?

LEO: Mióta a férje kezelt, úgy érzem, tele vagyok a legvadabb alkotóenergiával. Egész éjjel tudnék festeni, és mindenki olyan szép. Maga, Elizabeth, maga olyan szép, rajta kell lennie a vásznon.

ELIZABETH: Sosem volt férfi a szobában, miközben dajkáltam. A férjem természetesen látta, de az más.

LEO: Jól fizetnék magának. A rendes órabér háromszorosát, miközben maga dolgozna, mintha én ott sem volnék.

ELIZABETH: Háromszorosát?

LEO: Igen. Nem hiszem, hogy túl sokat fizetnének magának itt.

MRS. GIVINGS: Mr. Irving, igazán...

LEO: Tíz dollárt fizetek óránként.

Elizabeth és Mrs. Givings meglepetten egymásra néznek. (Tíz dollár akkoriban 175 mai dollárt jelentett körülbelül.)

ELIZABETH: Rendben. De ne mondja el a férjemnek, és kérem, rejtse el a vonalaimat. És, hogy semmi se tűnjön illetlennek, szeretném, ha Mrs. Givings ott lenne velünk a szobában.

LEO: Biztosan van egy szép ruhája, amit viselhetne, vagy egy köntöse. Mrs. Givings, megtenné, hogy kölcsönad egyet?

MRS. GIVINGS: Én...

LEO: Olyasmi kéne, ami engedi, hogy kilátsszon a melle, hogy tudjon dajkálni.

Mrs. Givings megdöbben. Mrs. Daldry és Dr. Givings bejönnek.

DR. GIVINGS: Helló, Leo. Nagyon sajnálom, de nem szeretem, hogy a pácienseim találkozzanak, ne haragudjon!

LEO: Itt felejtettem a sálamat.

DR. GIVINGS: Ah, menjen be érte nyugodtan, mi befejeztük.

MRS. DALDRY (*Leónak*): Helló...

LEO: Helló.

Csengetnek. Mr. Daldry az.

DR. GIVINGS: Üdvözlöm, Mr. Daldry.

MR. DALDRY: Doktor.

LEO: Csak elveszem a sálamat.

A másik szobában Leo megnézi a vibrátor szerkezetét. Azon gondolkodik, a nőknél vajon hogyan használják.

MR. DALDRY: Jól néz ki, Mrs. Daldry. Ma reggel is jól nézett ki, de most még több szín van az arcán.

DR. GIVINGS: Hát nem csodálatos fejlődés?

MR. DALDRY: Valóban. Azt gondolom, most már befejezhetjük a kezelést.

MRS. DALDRY: Szerintem ez még nagyon korai lenne. Még nem gyógyultam meg.

MR. DALDRY: De sokat javult.

DR. GIVINGS: Igen.

MR. DALDRY: Doktor, maga varázsló.

Leo bejön a nappaliba.

LEO: Itt felejtettem a sálamat.

DR. GIVINGS: Leo Irving.

MR. DALDRY: Dick Daldry.

LEO: Örvendek.

MR. DALDRY: Örvendek, hogy megtalálta a sálját. Hull a hó.

MRS. GIVINGS: Ó! Valóban?

MRS. DALDRY: Novemberben?

MR. DALDRY: Bizony. Elhoztam a köpenyedet, drágám.

MRS. DALDRY: Köszönöm.

MR. DALDRY: Köszönöm, doktor.

DR. GIVINGS: Nincs mit.

LEO: Magukkal tartok, sétálhatunk mind együtt.

Mrs. Daldry, Mr. Daldry, Elizabeth és Leo elmennek.

DR. GIVINGS: Viszlát.

MRS. DALDRY: Viszlát.

MR. DALDRY: Viszlát.

ELIZABETH: Viszlát.

LEO: Viszlát.

MRS. GIVINGS: Viszlát!

Dr. Givings becsukja az ajtót. Mrs. Givings zaklatottan tűnik.

DR. GIVINGS: Mi a baj?

MRS. GIVINGS: Azt hiszem, el kell küldenünk Elizabethet.

DR. GIVINGS: Ugyan, miért? Letitia virágzik, rózsás és pozitívan kövér.

MRS. GIVINGS: Azt hiszem, Elizabeth elkezdett kötődni a gyerekekhez.

DR. GIVINGS: Te azt akarod, hogy adjon neki szeretetet, de ne túl sokat.

MRS. GIVINGS: Pontosan.

DR. GIVINGS: Sohasem fogom megérteni a nőket.

MRS. GIVINGS: Még mindig van egy kis szürke tejem. Olyan, mintha sírna a testem.

DR. GIVINGS: Ó, drágám. Nemsokára megint a régi leszél. És jót tesz neked, ha feladod a szoptatást, hamarabb lehet ismét gyermekünk.

MRS. GIVINGS: Még egy gyermek! Nehezen tudom elképzelni! Rám se néz!

DR. GIVINGS: Kicsoda?

MRS. GIVINGS: A baba! Nem is mosolyog rám! Nem vagyok jó anya. Nem csinállok semmit! Teát töltögetek! Szeretném, hogy használd rajtam a gépedet.

DR. GIVINGS: Kedvesem, ez beteg nőknek való. Rajtad valószínűleg nem is lenne hatása, hiszen te tökéletesen egészséges vagy.

MRS. GIVINGS: Nem vagyok egészséges. Nyugtalan vagyok, és izgatott, és a legkisebb dolog miatt is sírok. Számtalan asszonyon segítesz, csak rajtam nem, a feleségeden, nekem csak megsimogatod a fejemet.

DR. GIVINGS: Mi a baj?

MRS. GIVINGS: Jól tudja, honnan kapja a biztonságot és a szeretetet, és ez nem tőlem van.

DR. GIVINGS: Te vagy az anyja!

MRS. GIVINGS: Névlegesen. A tej a biztonság, a tej a szeretet. Hogyan fog megtanulni majd szeretni engem?

DR. GIVINGS: Úgy tűnik, tényleg szenvedsz, talán a tejfelesleg miatt. Talán ki kellene próbálnom rajtad a kezelést, még akkor is, ha nyugtalanít a gondolat. De nem mondhatod el a barátaidnak. Nem derülhet ki, hogy a saját feleségedet kezelem.

MRS. GIVINGS: Most?

DR. GIVINGS: A következő páciens csak egy óra múlva érkezik.

MRS. GIVINGS: Most, hogy beleegyeztél, kicsit elbizonytalanodtam.

DR. GIVINGS: Nincs mitől félned, drágám. Gyere, megmutatom.

Bevezeti a rendelőbe.

DR. GIVINGS: Először vetkőzz le fehérneműre, addig én elfordulok.

MRS. GIVINGS: Itt az összes nő fehérneműre vetkőzik?

DR. GIVINGS: Ez orvostudomány, szerelmem.

Elkezd vetkőzni, de rájön, hogy a ruha hátulján túl sok a gomb.

MRS. GIVINGS: A segítséged nélkül nem fog menni.

DR. GIVINGS: Ó, sajnálom.

Segít neki a gombokkal, aztán úriember módjára ismét elfordul.

DR. GIVINGS: Minden rendben?

MRS. GIVINGS: Igen.

Levetkőzött. A doktor beindítja a vibrátort.

DR. GIVINGS: Ne ijedj meg! Csak feküdj le és nyugodj meg!

Mrs. Givings így tesz.

DR. GIVINGS: Kényelmesen fekszel?

MRS. GIVINGS: Igen.

Dr. Givings odatartja a vibrátort az alsó részeihez. A doktor arca rezzenéstelen.

DR. GIVINGS: Nem szabad félni az elektromosságtól – a természet ajándéka. Emlékszem, mikor gyerek voltam, egy nap a macska hátát simogattam és elcsodálkoztam, hogy a bundája szikrát szór. Apám azt mondta, ez csupán elektromosság, ugyanaz, mint amit a fákon látsz vihar idején. Anyám megijedt. Ne simogassam a macskát, még felgyújtom. De én tovább simogattam. Arra gondoltam: Vajon a természet: macska? És ha igen, ki simogatja a hátát? Isten?

MRS. GIVINGS *(nehezen beszél)*: És mire jutottál?

DR. GIVINGS: A természet rendje. Nem túl nagy a nyomás?

MRS. GIVINGS: Nem. Ó, ó, ó! – csókolj meg! Kedvesem, csókolj meg!

DR. GIVINGS: Majd utána.

MRS. GIVINGS: Nem, most csókolj meg! Csókolj meg és tartsd ott a gépet, egyszerre.

DR. GIVINGS: Drágám, ne – ez nem...

MRS. GIVINGS: Nem érdekel, csináld, csináld, már olyan régen akartam csókolni valakit. Pontosan így.

Megcsókolja a férjét, nagyon szenvedélyesen. Visszateszi a vibrátort az alsó részeihez.

DR. GIVINGS: Ettől félttem. Egy beteg nőnél a gépezet visszaállítja a klinikai egyensúlyt, de egy egészséges nőnél zavart kelthet, és még egy fajta perverz onániát is okozhat.

MRS. GIVINGS: Mi az az onánia?

DR. GIVINGS: Nagy megkönnyebbülés számomra, hogy nem ismered. Attól tartok, a kísérlet nem volt sikeres.

MRS. GIVINGS: Szerintem *sikeres* volt! Csókolj meg, csókolj meg most!!

Megcsókolja, tisztelettudóan.

MRS. GIVINGS: Ez nevetlenség! Nevetlen vagy! Ó, Istenem!

Még nem volt orgazmusa. A férje elveszi tőle a vibrátort.

DR. GIVINGS: Szörnyű hibát követtem el, drágám, hogy a rendelőbe hoztalak. Egy tudósnak nem szabad összekeverni a családi életet az orvosi szakmával. Hiba volt, drágám, de mindketten elfelejtjük az egészséget.

Kibúzza a vibrátort a konnektorból.

DR. GIVINGS: Szeretném, ha felmennél, és ledölnél egy kicsit.

MRS. GIVINGS: Nem!

DR. GIVINGS: Catherine.

Felöltözik, Dr. Givings segít neki a rengeteg gombbal.

MRS. GIVINGS: Kimegyek sétálni. Segítenél ezzel – az Isten szerelmére, miért van ezen ennyi gomb?

DR. GIVINGS: Tényleg sok gomb van rajta.

MRS. GIVINGS: Egész éjjel sétálni, sétálni, sétálni fogok a hóban.

DR. GIVINGS: Havazik?

MRS. GIVINGS: Te észre sem vetted az első hót? Istenem! Mikor először találkoztunk, még kislány voltam, és beleírtam a nevemet a hóba, az ablakod alá. Bármit megtettem volna, hogy rám figyelj – te idősebb, okosabb és nyugodtabb voltál – és elképesztően közömbös. Nem hiszem, hogy észrevetted – elolvadt – nem számít, ha észre is veszed a nevemet a hóban, csak természeti jelenséget láttál volna benne.

DR. GIVINGS: Catherine.

MRS. GIVINGS: Azt hiszem, félregomboltad.

DR. GIVINGS: Bocsnát.

Újrakezdi a gombolást.

MRS. GIVINGS: Fölösleges, gyerekes gesztus volt, a nevem a hóban. De egy ajándék akkor jó, ha fölösleges. De te azt akarod, hogy *hasznos* legyen, és nem azt mondanád – hát, ez fölösleges – de nekem, csakis nekem csinálta... És így sosem fog elolvadni... Mindig létezni fog... Úúú – milyen ostoba vagyok. Kérem a kalapomat.

Felöltözött.

DR. GIVINGS: Súlyos hibát követtem ma el, nagyon sajnálom.

Meg akarja érinteni a feleségét.

MRS. GIVINGS: Viszlát!

Kimegy a rendelőből. Kimegy a házból kabát, kalap és kesztyű nélkül.

DR. GIVINGS: Vedd fel a kabátodat! Hideg van! Tényleg beleírtad a nevedet a hóba?

Dr. Givings egyedül. Lemondóan kezet mos. Az arcát vízzel fröcsköli, nézi a vizet, és transzba esik tőle. Bámul és megtelik ihlettel.

DR. GIVINGS: Annie!

Annie megjelenik.

DR. GIVINGS: Le tudná ezt jegyezni? Van egy új találmányom.

Annie jegyzetel.

DR. GIVINGS: Egy vízből készült vibrátor! A víz gyógyító erejét nagy erősségű elektromos erővel párosítjuk – és ó, Istenem! – forradalmi találmány. A páciens a víz *nyugtató* hatását és a feszültségtől való megszabadulást egyszerre érzi, felfrissül a vérkeringése. Olyan betegeken használhatjuk, akik izgatottságra hajlamosak – mint a feleségem – vagyis – szükségünk lesz húszlábnyi rézcsőre, most rögtön, Annie, meg tudná rendelni a vasudvarból, minél hamarabb?

ANNIE: Igen, uram.

Annie kimegy. Dr. Givings a levegőbe rajzolja az új találmányt, hogy hogyan is működne. Mrs. Givings megérkezik a nappaliba Leóval. Nevetnek és felszabadultak.

MRS. GIVINGS: Annyira örülök, hogy találkoztunk!

LEO: Én is. Csúnyán belázasodhatott volna, egy szál ruhában, hóangyal-kázás közben. Olyan volt, mint egy bukott angyal.

MRS. GIVINGS: Tényleg? Fázom, de a hideg csodálatos. Felébreszt és bizsereg tőle a bőröm.

LEO: Muszáj így lefesterem magát.

MRS. GIVINGS: Leo – Mr. Irving – kérdeznem kell magától valamit. Tudom, hogy illetlen, de ez ma nem érdekel, egyáltalán nem érdekel. Amikor a férjem kezeli magát, hova helyezi? A gépet?

LEO: Nem hiszem, hogy a férje örülne, ha elmondanám. Ő csak latinul és görögül beszél.

MRS. GIVINGS: Én csak angolul beszélek. Akkor meg tudná mutatni rajtam?

LEO: Ööö... nem. Művész vagyok, de azért még úriember.

MRS. GIVINGS: Olyan nincs. Maga melyik, Mr. Irving? Művész vagy úriember?

Közel megy hozzá. Leo hátrál.

LEO: Látja a havazást az ablakon keresztül? Nem gondolja, Mrs. Givings, hogy a havazás gyöngéd? Mert lassan hull, lassan találkozik a földdel vagy a szempillákkal. És ezek a lassú találkozások gyöngédek.

MRS. GIVINGS: Elterelte a szót.

LEO: Igen.

MRS. GIVINGS: Találkozzon velem lassan, mint a hó.

Kezét Leo arcára teszi, lassan.

MRS. GIVINGS: Nem bírom ki.

Dr. Givings belép, Annie után kiáltozik:

DR. GIVINGS: Várjon – Annie – szükségünk lesz tíz rézszelepre is...

Meglátja a felesége kezét Leo arcán.

DR. GIVINGS: Gondolom, jó séta volt.

Mrs. Givings elveszi a kezét Leo arcáról.

LEO: Megtaláltam a feleségét a hóban egy szál ruhában, és ragaszkodtam hozzá, hogy hazakísérjem és felmelegítsem, mielőtt belázasodna.

DR. GIVINGS: Nagyon nagy szolgálatot tett nekem, Mr. Irving.

LEO: Viszontlátásra, Dr. Givings, Mrs. Givings.

DR. GIVINGS: Viszontlátásra.

Dr. Givings a feleségéhez fordul.

DR. GIVINGS: Az arcán volt a kezed?

MRS. GIVINGS: Igen, ott.

DR. GIVINGS: Értem.

MRS. GIVINGS: És nagyon zavar?

Szünet, gondolkodik.

DR. GIVINGS: Furcsa – vannak férjek, akiknél ilyen dolgok hangos kiabálásban vagy akár halállal végződnek – egy kéz az arcon. Mert végérvényes dolgot jelentenek: a könyv végét, a szörnyű Bovaryné-könyvnek – de hogyan lehet egyértelmű, amikor a szerelemnek annyi árnyalata és fokozata van? A női regényírók szeretik a tragikus véget, mert az azt jelzi, hogy a viszony fontos volt, szörnyen fontos volt – de erre semmi szükség...

MRS. GIVINGS: A Madame Bovary szerzője férfi volt.

DR. GIVINGS: Francia volt. Az ugyanolyan.

MRS. GIVINGS: Te most a franciákkal viccelődsz? A legtöbb férfi ebben a helyzetben sápadt lenne a dühtől.

DR. GIVINGS: Sápadt a dühtől, pontosan, egy érzelmes regényben. De véleményem szerint, ez nem egy regény vége. Hibát követtél el, ennyi az egész. A kezelés váltotta ki belőled. Az én hibám. Egy kéz az arcon, ezek csak izmok, bőr, tények. Nem feltétlenül jelenti azt, hogy valaki szeretve van, vagy hogy valaki más nincs szeretve. Miért lennék féltékeny? Ez semmiség, drágám.

MRS. GIVINGS: Ó!. Én azt reméltem, hogy érdekelni fog.

Kiviharzik a szobából. Dr. Givings egyedül marad.

DR. GIVINGS: Catherine?

Utánamegy.

MRS. GIVINGS: Ne szólj hozzám ma este, és ne szólj hozzám holnap sem!
A szobámban fogok reggelizni!
Becsapja az ajtót. A zongorán megszólal egy dal.

MÁSODIK JELENET

Pár nappal később. Leo Elizabethet festi, aki épp Letitiát dajkálja. Nagyvonalakban Szűz Máriához hasonlít, Mrs. Givings valamelyik köntösét viseli. Mrs. Givings nézi Leót, amint fest. A festmény nekünk háttal, nem látjuk.

LEO: Forradalmi lesz! Úgy fogom hívni, hogy a Dajkáló Madonna! Hogy lehet, hogy nincs olyan Madonna, aki Jézust dajkálja?

MRS. GIVINGS: Gondolom azért, mert úgy kell Jézusra gondolnunk, hogy Ő táplál minket. És nem fordítva.

Mrs. Givings feláll és járkál. Féltekény a szoptatásra és arra, hogy Leo Elisabethet festi. Leo Elizabethhez megy.

LEO: Elizabeth, megtenné, hogy...

Elrendezi a ruháját, hogy a melle jobban kilátszódjék. Mrs. Givings a festményt méregeti.

MRS. GIVINGS: Hmm.

LEO: Ne nézze meg, még nem fejeztem be.

MRS. GIVINGS: Bocsánat.

LEO: Elizabeth, megtenné, hogy...

Megigazítja Elizabeth fejét, hogy a babára nézzen.

LEO: Így. Gyönyörű. Nincs megnyugtatóbb látvány, mint a dajkálás. Gyermekek és anya eggyé válik. Nem igaz?

Mrs. Givings „dabol” a lábával.

LEO: Idegesnek tűnik, Mrs. Givings.

MRS. GIVINGS: Abba kellene hagynunk. A férjem nemsokára hazajön a klubból, és egyáltalán nem fogja értékelni, ami itt zajlik. Egyáltalán nem.

LEO: Nem értem, miért. Az ön férje megérti a tudományt, miért ne értené meg akkor a természetet is?

Leo tovább fest.

MRS. GIVINGS (*halkan Leóhoz*): Nekem nem szabadna a pácienseivel beszélgetnem, és még kevésbé volna szabad megszerveznem, hogy a személyzet meztelen melleit lássák a nappalimban.

LEO: Ne foglalkozzon a fojtogató konvenciókkal, engedje ki a fűzőjét, Mrs. Givings. Meglátja, jobban fog lélegezni.

ELIZABETH: Befejezte az evést. Elaludt.

Leo fest. Mrs. Givings fel-alá járkal.

MRS. GIVINGS: Ölbe veszem.

LEO: Fontos, hogy Elizabeth tartsa a kezek vonala miatt.

MRS. GIVINGS: Milyen nap van ma?

ELIZABETH: Szerda.

MRS. GIVINGS: Igaz, szerda. Mindig szerda van, nem igaz? Vagy csak tegnap volt szerda? Soha nincs péntek, soha nincs kedd, mindig csak szerda, úgy tűnik. Puff, rögtön a hét közepébe. És csak a bejárónőre kell várni, aki összeszedi a hamut. Befejezte már a kezét?

LEO: A kezek bonyolultak. Az ember azt gondolná, hogy csak öt gyors vonás, de nem, a kéznek személyisége van, egyedi, mint egy arc. Elisabeth keze például: finom kéz, hosszú ujjakkal, melyek vékony gyertyákra emlékeztetnek. Akit egyszer szerettél, annak a kezére mindig emlékezni fogsz. Megmozdult, vagy sem? Száraz? Puha? Hideg érintés egy forró homlokon? Milyen? Ezt szeretném megfesteni. A mozdulat emlékét, különös kezekét, akkor is, ha a vásznon mozdulatlanok.

MRS. GIVINGS: Sok nőt szeretett már, Mr. Irving? Sok... kézre emlékszik?

LEO: Ahhoz elégre, hogy le tudjam festeni. Ha kevesebbet szerettem volna, csak illusztrátor volnék, ha többet, akkor költő.

MRS. GIVINGS: A költőknek sok nőt kell szeretniük?

LEO: Ó, igen. A szerelem minden vonalat életre kelt.

MRS. GIVINGS: És mi legyen velünk, földi halandókkal? Hányszor kell szerelembe esnünk ahhoz, hogy túléljük a hetet?

LEO: Ott van az Isten iránti szeretet, a hazaszeretet, az anyai szeretet.

MRS. GIVINGS: Igen.

LEO: Meg kell nézнем a kezét.

Nyílik a bejárati ajtó. Leo abbahagyja a festést. Dr. Givings belép. Egy-másra néznek. Elizabeth eltakarja a mellét. Dr. Givings meglepődik a nappalijában zajló jelenettől. Aztán úgy tesz, mintha semmi nem történt volna.

DR. GIVINGS: Korán jött, Mr Irving.

LEO: Igen.

DR. GIVINGS: Kezet mosok, és várom a rendelőmben. Szép délutánt, Elisabeth, Catherine.

Bemegy a rendelőbe.

ELIZABETH: Óh, Istenem.

MRS. GIVINGS: Minden rendben. Amint látja, a férjem tudós. Semmi nem dühíti és döbönti meg.

LEO: Úgy beszél, mintha ez bűn volna. Micsoda felvilágosult férje van. Felülemelkedik a modern társadalom szabályain. Imádom a férjét.

ELIZABETH: Bevigyem a gyereket a szobába?

MRS. GIVINGS: Igen, ennyi mára, Elisabeth. Majd én elpakolom a festékeket. Menjen *a találkozásjára*, Mr. Irving.

LEO: Köszönöm, Elisabeth, maga isteni. Csodás. Nagyon zavarta, hogy nézték? Hogy nézve volt?

ELIZABETH: Ki az, akit zavar, ha nézik?

LEO: Kicsodát?

ELIZABETH: A bűnözőket, gondolom.

LEO: Pontosan.

MRS. GIVINGS: Visszontlátásra, Mr. Irving.

LEO: Mrs. Givings.

Leo bemegy a rendelőbe.

DR. GIVINGS: Nem kell teljesen levetkőznie. Gyorsan végzünk. Csak húzza le a nadrágját.

Közben Mrs. Givings megpróbálja elrejteni a festményt a nappaliban.

DR. GIVINGS: A feleségem és Ön megismerték egymást.

LEO: Kicsit.

DR. GIVINGS: Értem. Csodálatos asszony, nem gondolja?

LEO: Valóban az.

DR. GIVINGS: Szerencsés férfi vagyok.

Dr. Givings behelyezi a Chattanooga vibrátort, kicsit durvábban használja, mint máskor.

DR. GIVINGS: És az egészsége? Jobban van?

LEO: Igen, ismét festek. Az az igazság, hogy nem tudom abbahagyni a festést.

DR. GIVINGS: Fantasztikus. Nagyon örülök ennek.

Leónak anális paroxizmusa van.

LEO: Ó!

DR. GIVINGS: Úgy gondolom, meggyógyult. Abbahagyhatjuk a kezelést.

LEO: Köszönöm, doktor. Bizonyára megmentette az életem.

Dr. Givings elteszi a vibrátort.

LEO: Hirtelen úgy elálmosodtam.

DR. GIVINGS: Szundítson kicsit! Viszlát.

Dr. Givings bemegy az irodájába. Leo szundikál. A nappaliban csengetnek. Mrs. Givings ajtót nyit. Mr. És Mrs. Daldry bejönnek.

MRS. GIVINGS: Óh, Mr. és Mrs. Daldry!

MR. és MRS. DALDRY: Helló.

MRS. GIVINGS: Nem láttam, Mr. Daldry, amióta esett az eső.

MR. DALDRY: És én nem láttam, amióta elázott. Jól van? Jól néz ki. Nagyon jól.

MRS. GIVINGS: Köszönöm.

MR. DALDRY: Nagyon jó, hogy túl van azon a borzalmas szoptatás-histórián. Egy ilyen asszonynak, mint maga, élnie kell az életet – nem bezárkózni egész napra egy gyermekszobába.

MRS. DALDRY (*Mr. Daldrynek*): Tennél nekem egy szívességet, kedvesem, sétálnál egyet a környéken a kezelésem előtt? Mielőtt Mr. Givings megérkezik, szeretnék Mrs. Givingsszel beszélgetni a hímzés-mintáimról, és attól tartok, untatnánk ezzel téged.

MR. DALDRY: A túhegy fokáról nincs sok mondanivalóm. Nemsokára visszajövök. Drágám, Mrs. Givings.

MRS. GIVINGS (*az ajtóhoz megy*): A szökőkútnál térjen balra – van ott egy télikert – magam ültettem.

MR. DALDRY: Nem tudtam, hogy télen bármi is nőhet...

MRS. GIVINGS: Ó, dehogynem – boróka és télizöld és...

MR. DALDRY: Nekem mind egyformák. Ha maga ültette, Mrs. Givings, akkor bizonyára csodálatosak.

Kimegy.

MRS. DALDRY: Beszélni akartam magával.

MRS. GIVINGS: Jöjjön, üljön le. Elkezdett hímezni?

MRS. DALDRY: Nem. Gyűlölöm a hímzést. Gondolkodtam azon, amit mondott – hogy különféleképpen tapasztalni meg egyazon eseményt. Nagyon szeretném, ha – nem is tudom, hogy – de arra gondoltam, hogy – ha újra bemennék a rendelőbe, és elhelyeznék a műszert éppen úgy – és maga tartaná, és aztán én tartanám – de közben valami ilyesmit...

Furcsa mozdulatot tesz. Belép Elizabeth.

ELIZABETH: Lefektettem a babakocsiba. Nagyon sajnálom az előbbi...

MRS. GIVINGS: Felejtsük el, Elizabeth. Most elmehet. Várjon, mielőtt elmegy – talán maga eldönthetne egy kérdést. Mrs. Daldrynek és nekem két különböző tapasztalatunk volt egyazon eseménnyel kapcso-

latban. Volt már ilyen érzése? Vagy: egész testében reszket, és szaladni szeretne, és nagyon forró a talpa, mintha ördög-széken táncolna...

MRS. DALDRY: Vagy: megmagyarázhatatlan fény-mintákat lát a szemhéja alatt, az elektromosságtól – és kalapál a szíve – és nagyon gyengék lesznek a lábai, mintha nem tudna járni...

MRS. GIVINGS: Vagy: az arca egyszerre égni kezd, mintha hirtelen megperzselte volna a nap...

MRS. DALDRY: Vagy: vörös foltok jelennek meg az egész felsőtestén – furcsa kiütések – itt...

A mellkasára mutat.

MRS. GIVINGS: És égető érzés, mintha nem szabadulhatna fel – mintha nagyon-nagyon szomjas volna, és a szája ki van száradva és meg kell nedvesítenie az ajkait – és azon veszi észre magát, hogy az arcán nagyon furcsa grimasz jelenik meg, ezért eltakarja a kezével...

MRS. DALDRY: És néha nagy mennyiségű folyadék önti el a lepedőt, de mégsem kellemetlen érzés, hanem kicsit inkább félelmetes...

ELIZABETH: Ez valami rejtvény?

MRS. GIVINGS: Történt már ilyen magával?

ELIZABETH: Nem tudom – az érzések annyira ellentmondásosak. Van bármi közös bennük?

MRS. GIVINGS: Legtöbbjük – itt lent történik.

ELIZABETH: Ó! – értem. Nos, a dolgok egy része, amiket leírtak, úgy hangzik, mintha rokkant ember élné meg, vagy valaki, akinek nagyon magas láza van – de mások – úgy hangzanak, mint amikor a nők a férjeikkel vannak együtt.

Szünet.

ELIZABETH: Bocsánat. Biztosan tréfáltak. Talán – nem kellett volna ezt mondanom...

MRS. GIVINGS: A férjeikkel? Igazán?

MRS. DALDRY: Milyen érdekes.

ELIZABETH: Ezek az érzések, amiket leírtak – nem akkor jelennek meg, amikor a férjeikkel vannak?

MRS. DALDRY: Te jó ég, nem!

MRS. GIVINGS: Nem! Szent Isten!

Nevetnek.

MRS. DALDRY: Nem is tudom, mit kezdenék magammal, ha ezeket érzéném a férjem jelenlétében – annyira szégyellném magam, hogy rögtön elhagynám a szobát. A férjem nagyon előzékeny – amikor éjjel átjön

a szobámba, én alszom – azt mondja, tartsam csak csukva a szemem, én így teszek – szóval így csak a sötétséget érzem – és a fájdalmat – nagyon csendben fekszem – nem látom az arcát – a férjem nagyon – mindig is nagyon – előzékeny volt.

MRS. GIVINGS: Természetesen.

MRS. DALDRY: De a gépezet egészen másfajta fájdalmat okoz, nem igaz? Ami teljesen különbözik a másik fájdalomtól. Amit a férjemmel érzek...

Leo belép a szobába, kissé kábult.

LEO: Hölgyeim.

A nők biccentenek. Elizabeth szégyell ránézni.

ELIZABETH: Akkor viszlát.

LEO (*Elizabethnek*): Hazakísérem. Elég jó lett a vázlat, a festményt majd a műtermemben fejezem be.

ELIZABETH: Egyedül is hazatalálok.

LEO: Nem, erről hallani sem akarok, hazakísérem.

ELIZABETH: Köszönöm, nem, Mr. Irving.

LEO: Kérem. Nagy szolgálatot tett ma nekem, legalább tudjam, épségben hazaért.

MRS. GIVINGS (*Leónak*): Ó, ne menjen még!

LEO: Elkísérem Elizabethet. Jaj, a festmény!

MRS. GIVINGS: Máris hozom.

Mrs. Givings odaadja Leónak a festményt. Elizabeth kimegy.

MRS. GIVINGS: Hamarosan találkozunk?

LEO: Attól tartok, a kezelésem véget ért. Meggyógyultam.

MRS. GIVINGS: De hát ez lehetetlen!

Dr. Givings kidugja a fejét a rendelőből, és látja az elnyújtott búcsút Leo és Catherine közt.

LEO: Találkozunk még. Ne féljen! Viszlát, Catherine. (*Kezében tartja Catherine kezét, majd meglátja Dr. Givings, és leejti Catherine kezét*)

Dr. Givings. Minden jót.

Leo kiszalad.

DR. GIVINGS: Mrs. Daldry. Nem hallottam, mikor érkezett. Csak készüljön el nyugodtan.

Mrs. Daldry a rendelőbe megy, és Annie segítségével levetkőzik. A nappaliban:

DR. GIVINGS: Mit is gondolsz! Szégyenbe akarsz hozni?

MRS. GIVINGS: Azt hittem, számodra ez csak egy fejezet egy könyvből.
Fölös tény.

DR. GIVINGS: Azt gondolod, nem vettem észre, hogy már öt napja nem reggelizel velem?

MRS. GIVINGS: A reggeli nem valami romantikus étkezés. Úgy döntöttem, kihagyom.

DR. GIVINGS: Minden étkezésnek romantikusnak kell lennie?

MRS. GIVINGS: Egyáltalán nem élvezem, hogy a tudományos újságaidat bújod, miközben én a pirítós kenyereket eszem.

DR. GIVINGS: Nagy szenvedélyeket szeretnél a pirítós helyett? Istenem, hát házasság vagyunk, egy férfinak szüksége van csendre, naponta legalább egyszer.

MRS. GIVINGS: Hát akkor én is csendben leszek! ITT VAGYOK, CSENDBEN, CSENDBEN, MINT EGY EGÉR!

Mr. Daldry belép a nappaliba.

MR. DALDRY: Milyen szép télikert – elnézést, zavarok?

MRS. GIVINGS: Nem. Csak a reggelit beszéltük. Tudja, Itáliában alig esznek reggelit. Csak egy kis édességet, amit nagyon erős kávéba mártogatnak. Csak valami könnyűt esznek, hogy az előző esti nagy szenvedélyektől helyrejöjjenek. Jobb, ha kihagyjuk a reggelit, és áttérünk az ebédre, egy nagy ebédre, amikor a csend nem annyira süketítő... a csend nem annyira fülsüketítő ebéd közben.

DR. GIVINGS: Honnan tudsz te a biscottiról?

MRS. GIVINGS: Mr. Irving mesélte.

DR. GIVINGS: Értem.

MR. DALDRY: Én semmit nem tudok a biscottiról. Reggelire én a sonkát szeretem meg a tojást, és a kolbászt. A jó reggeli nagyon fontos az ember energiája szempontjából, Mrs. Givings. Egyszer azt hallottam, hogy a kicsi nőknek nagy állatokat kell enniük. Reggelire egyen egy kis húst, egy kis bacon, vagy kolbászt.

MRS. GIVINGS: Ó, nekem rengeteg energiám van, Mr. Daldry. Nekem nincs szükségem egy tehéntől kölcsönkérni energiát. Annyi energiám van, hogy nem is tudom, mit csináljak vele, látja?

MR. DALDRY: Mmmm.

Annie kidugja a fejét a rendelől.

ANNIE: Készen állunk, doktor úr.

DR. GIVINGS: Elnézést kérek.

MRS. GIVINGS és MR. DALDRY (*körülbelül*): Oh, igen, természetesen.

Dr. Givings bemegy a rendelőbe. Szórakozott. Mrs. Daldry derekához teszi a vibrátort.

MRS. DALDRY: Dr. Givings?

DR. GIVINGS: Parancsol?

MRS. DALDRY: Valami baj van?

DR. GIVINGS: Óh, nagyon sajnálom, kissé szórakozott vagyok.

Mozgatja a vibrátort. A nappaliban Mr. Daldry és Mrs. Givings a kanapén ülnek. A férfi közelebb ül a nőhöz.

MR. DALDRY: Mrs. Givings. Én – nem igazán tudom, mit beszélgessek – egy nappaliban. Én...

Megpróbálja megcsókolni. A nő megpofozza.

MRS. GIVINGS: Mr. Daldry, mit képzelsz?

MR. DALDRY: Az energiákról beszélt, gondoltam...

MRS. GIVINGS: Maga sérteget engem.

MR. DALDRY: Magának fogalma sincs, mennyire vágyakozom egy energikus nőre. A feleségem olyan fáradt, mindig csak fáradt, mindig.

MRS. GIVINGS: Hogy merészel a feleségéről beszélni az én jelenlétemben? Távozzon, kérem.

MR. DALDRY: Megtenné, hogy szól Mrs. Daldrynek, otthon várom, küldök érte kocsit.

Mrs. Givings bólint. Mr. Daldry elmegy. Cathrine a rendelő ajtajához megy, toporog, majd elkeseredve leül az ajtó elé.

DR. GIVINGS: Mostanában több időbe telik magával. Lehet, hogy építenem kell egy új eszközt, percenként több lökülettel – lehet, hogy a teste kezdi megszokni a percenkénti lökületet, és még többre van szüksége.

Állít a vibrátoron.

DR. GIVINGS: Hmm. Semmi. Eltelt már három perc?

Megnézi a zsebóráját.

MRS. DALDRY: Talán, ha Annie megpróbálná.

DR. GIVINGS: Igen, persze, Annie, miért nem próbálja meg? Nekem dolgom van.

Annie elveszi a vibrátort, és megpróbálja. Dr. Givings kimegy a rendelőből. Az ajtónál majdnem belebotlik a feleségébe.

DR. GIVINGS: Istenem! Úgy viselkedsz, mint egy őrült nő egy színdarabban! Hallgatózol az ajtónál?

MRS. GIVINGS: Olyat adsz neki, amit tőlem megtagadsz!

DR. GIVINGS: Orvostudomány, szerelmem!

MRS. GIVINGS: És én azt mondom, hogy nem az!

DR. GIVINGS: Pofon hangját hallottam!

MRS. GIVINGS: Nem történt semmi, egyáltalán semmi.

Mrs. Daldrynek a megszokottnál is hangosabb orgazmusa van. Mindketten hallják.

MRS. GIVINGS: Nos, a munkádnak vége. Elmehetsz a klubba. És vitakozhatsz a váltakozó áram előnyeiről az egyenárammal szemben.

DR. GIVINGS: És te? A váltakozót vagy az egyenest szereted jobban?

MRS. GIVINGS: Az egyenest. Innen ide.

A saját szívéből a férje szívéhez tesz egy gesztust.

DR. GIVINGS: Érdekes. A váltakozóra számítottam. Sokkal bonyolultabb, másodpercenként változnak az irányok. Senki által felpofozott arcok. Olasz reggelik. Satöbbi. A klubban leszek.

Kimegy. Mrs. Givings a rendelő felé megy. Annie és Mrs. Daldry furcsa posztkoitális és gondolkodó állapotban ülnek.

MRS. DALDRY: Annie, próbálta valaha az eszközt magán?

ANNIE: Óh, nem. Még sosem voltam beteg. Aligha volt egyetlen gyengélkedő napom életemben. Talán egy gyomorgörcs, de semmi mentális. Olyan egészséges vagyok, mint egy ló, farmon nőttem fel.

MRS. DALDRY: Én tarthatnám magának az eszközt, ha maga is szeretné, nem kellemetlen, és talán érdekes lenne, hogy maga is megtapasztalja.

ANNIE: Nem hiszem, hogy a doktor úr örülne ennek.

Mrs. Givings belép a rendelőbe.

MRS. GIVINGS: A férjem... a klubba ment. Mr. Daldry is elment. Küld egy kocsit magáért. Mindketten elköszöntek.

MRS. DALDRY: Köszönöm, Mrs. Givings.

MRS. GIVINGS: Hagyjam itt önöket? Esetleg...

Kifeszített pillanat, amiben nem tudjuk eldönteni, hogy most három nőt fogunk látni, amint egy vibrátorral játszanak. Mindhárman erre gondolnak. Egymásra néznek, majd a vibrátorra.

MRS. DALDRY: Én...

ANNIE: Én...

MRS. DALDRY: Nekem fel kell öltöznöm.

MRS. GIVINGS: Természetesen. Annie, szüksége van segítségre a rendrakásban?

ANNIE: Nem, köszönöm, Mrs. Givings. Nagyon könnyű rendet rakni.

MRS. GIVINGS: Hát akkor jól van. Magukra hagyom magukat.

Mrs. Givings kimegy. Annie segít Mrs. Daldrynek felöltözni.

MRS. DALDRY: Nos.

ANNIE: Nos hát.

MRS. DALDRY: Gondolom, folytathatnánk – a görög leckémet.

ANNIE: Igen. Úgy emlékszem, a korai görög filozófusoknál hagytuk abba. Thálész azt gondolta, hogy a Föld a vízen lebeg, rajta úszik, és arra gondolt, hogy minden mágnesnek lelke van, mert egymás irányába mozognak.

MRS. DALDRY: Azt el tudom képzelni, hogy a mágnesnek lelke van. Amikor sötét szemekbe nézek, olyanok, mint a mágnes, nagyon megilletődöm. Önnek nagyon sötét szeme van, mint a mágnes – mondta ezt már magának férfi?

ANNIE: Nekem férfi csak annyit mondott, hogy: kérem a szikét.

MRS. DALDRY: A férfiaknak pedig azt kéne mondaniuk. Azt kéne, valóban. És mi történt Thálésszal?

ANNIE: Sosem nősült meg. Az anyja mondta neki, hogy házasodjon meg, ő erre csak azt válaszolta: még túl korai. És amikor tíz év múlva még egyszer erősködött, akkor azt mondta: már túl késő.

MRS. DALDRY: És maga? Maga miért nem ment soha férjhez?

ANNIE: Egy nap felébredtem, és már túl késő volt.

MRS. DALDRY: Értem. Gondolkodtam. Azon gondolkodtam, hogy vajon megvásárolhatnék-e egy ilyen eszközt otthoni használatra? A doktor úr annyira elfoglalt, és én egyre jobban vagyok. Megjött a színem, reggel reménytelen ébredek. Csak akkor használnám, amikor javallott, például amikor alvási nehézségeim vannak, ami gyakran van, és éjfél után ugye nem hívhatok orvost.

ANNIE: Az otthoni használat veszélyes lehet, megrázhatja magát az áram, de meg fogom kérdezni a doktor urat. Tudja, hogy mennyire nyitott.

MRS. DALDRY: Én szégyellném megkérdezni.

ANNIE: Én megkérdézem magának.

MRS. DALDRY: Akkor viszlát, Annie.

ANNIE: Viszlát.

MRS. DALDRY: Köszönöm, Annie.

ANNIE: Micsodát?

MRS. DALDRY: A görög leckét.

Mrs. Daldry kimegy. Annie kezét mos. A vibrátorra néz, elgondolkodik, hogy használja-e önmagán, aztán meggondolja magát, és elteszi. Közben

Mrs. Givings a nappaliban a kanapén fekszik.

MRS. DALDRY: Jól van, Mrs. Givings? Rossz színben van.

MRS. GIVINGS: Zaklatott vagyok.
MRS. DALDRY: Segíthetek valamit?
MRS. GIVINGS: Nem, köszönöm. Mrs. Daldry, maga álmódott a szerelemről fiatalkorában?
MRS. DALDRY: Igen.
MRS. GIVINGS: És mit gondolt, milyen lesz?
MRS. DALDRY: Hát, azt gondoltam, olyan lesz, hogy – nem akarni semmit. Körülvéve és felemelve lenni. A vízen lebegni egy örökkévalóságig.
MRS. GIVINGS: És ezt kapta a házasságtól?
MRS. DALDRY: Voltak lebegő pillanatok. De kiderült, a föld levegőn nyugszik, nem vízen, és a levegőt néha nagyon... lényegtelennek érzem. Akkor is, ha láthatatlanul fenntart.
MRS. GIVINGS: Igen.
MRS. DALDRY: Nem bánja, ha zongorázom?
MRS. GIVINGS: Ó, kérem, tegye!
Mrs. Daldry zongorázik, vágyakozón. Kintről a baba felsír.
MRS. GIVINGS: Elnézést.
Mrs. Givings kimegy a gyerekekhez. Annie bejön, hallgatja Mrs. Daldry zongorajátékát. Annie Mrs. Daldry mögé ül a zongoraszékre. Mrs. Daldry befejezi a dalt. Annie tapsol. Csókolóznak.
MRS. DALDRY: Tessék?
ANNIE: Ó!
MRS. DALDRY: Milyen furcsa.
ANNIE: Ó, jaj!
MRS. DALDRY: Azt hiszem, jobb lenne, ha többé nem találkoznánk.
ANNIE: Természetesen.
MRS. DALDRY: Akkor, viszlát, Annie.
ANNIE: Viszlát.
Mrs. Daldry kimegy. Mrs. Givings belép.
MRS. GIVINGS: Annie?
ANNIE: Milyen szomorú dalt játszott. Egy kicsit megsiratott. Viszlát, Mrs. Givings.
MRS. GIVINGS: Ó, ne menjen még, Annie – Dr. Givings a klubban van, nincs társaságom.
ANNIE: Attól tartok, mennem kell.
MRS. GIVINGS: Mi a baj?
ANNIE: Ez a dal elszomorított. Viszlát.
Mrs. Givings, egyedül. Csengetnek. Elizabeth bejön, zaklatott.

MRS. GIVINGS: Elizabeth, nem vártam magát. Mi történt?

ELIZABETH: Mrs. Givings, azért jöttem, hogy elmondjam, ez az utolsó napom önöknél. A férjem nem szereti, hogy ilyen sokat vagyok távol. Azt szeretné, ha otthon lennék a saját gyerekeimmel.

MRS. GIVINGS: De hát nem hagyhat itt bennünket, Elizabeth! Mihez kezdünk maga nélkül?

ELIZABETH: Lotty már majdnem készen áll, hogy tehéntejet igyon. Vagy egy kis rizsnyákot.

MRS. GIVINGS: Valószínűleg. De én nemcsak az ételre gondoltam.

Elizabeth alig láthatóan bólint.

MRS. GIVINGS: De miért ma? Nem értem.

ELIZABETH: Mr. Irving ragaszkodott hozzá, hogy hazakísérjen. Nem volt – illetlen, de belém karolt. Aztán jó sok pénzt adott – amiért ültem neki. És az ajtó bejáratáig kísért.

MRS. GIVINGS: Ó, jaj!

ELIZABETH: A férjem otthon volt. A férjem látta őt. És engem. És a festményt.

MRS. GIVINGS: Ó! És a férje nagyon dühös volt? A festmény miatt?

ELIZABETH: A festmény miatt? Nem. A férjem sírt, amikor meglátta a festményt. Ez a te kezed, mondta. Mr. Irving bizonyára nagyon jó festő, kezeket festeni nagyon nehéz. De nem szeretné, hogy többet ide járjak.

MRS. GIVINGS: Természetesen. Persze, értem.

ELIZABETH: Nem, nem érti.

Szünet.

ELIZABETH: Szeretnék elköszönni Lottytól. Úgy hozzám nőtt.

MRS. GIVINGS: Igen. Persze. A gyerekszobában van. Kövér és boldog, és ezt magának köszönhetjük. Elizabeth – mennyi idős volt Henry Douglas, amikor meghalt?

ELIZABETH: Tizenkét hetes.

MRS. GIVINGS: És miben halt meg?

ELIZABETH: Kolera.

MRS. GIVINGS: Sajnálom.

ELIZABETH: Köszönöm.

MRS. GIVINGS: Én azt hiszem, belehaltam volna a szomorúságba.

ELIZABETH: Belehalni? Egy kétgyermekes anya nem halhat bele a szomorúságba.

MRS. GIVINGS: De hogy tudja folytatni?

ELIZABETH: Anyám azt mondta, hogy minden nap imádkozzak, kislánykoromtól fogva, hogy kölcsönkérhessek majd Istentől mindent és mindenkit, akit szeretek. Így nem török össze a szíved, amikor vissza kell adni a fiadat, az anyádat vagy a férjedet Istennek. Imádkoztam, Jézusom, aláztos akarok lenni. Kölcsönkaptam a fiamat, kölcsönkaptam a férjemet, tőled kaptam kölcsön a saját életemet is, Istenem. De Henry Douglas az *enyém* volt, nem az Istené, sokkal inkább az *enyém*, mint bármi más.

Istennek van egy nagy fiókos szekrénye sok csecsemővel – az összes csecsemő, akit visszaadtak neki... és mind sírnak, még akkor is, ha a Jóiisten ringatja őket álomba, az anyjukért sírnak. Amikor elkezdtem kötődni a kisbabához, a maga Lottyjához, arra gondoltam, hogy nem, vissza kell adni őt Istennek, Isten, vedd vissza őt.

Amikor először megláttam, csak arra tudtam gondolni, hogy ő életben van, és Henry Douglas meghalt. És itt volt ez a sok tej – szerettem volna kiszáradni. Csak ezt az évet éljem túl valahogy. Elapad a tejem, és elfelejtem. De minél egészségesebb lett a maga gyereke, annál halottabb lett az enyém. Úgy néztem rá, mint egy kullancsra. Arra gondoltam – jóllakik majd, és kipukkad. És az én Henrym vére ömlik szét. De annyira hálás volt a tejért. Néha gyűlöltem érte. Ő csak nézett, nézett ezzel a tekintettel – nem tudtam másnak nevezni, mint szeretetnek. És remélem, hogy minden egyes nap, amíg Lotty a mágáé, minden nap közel tudja tartani magához, és eszébe jut a vér, amiből tejet adtam neki. Az én fiam vére, a Henry Douglasé. Viszontlátásra, Mrs. Givings.

MRS. GIVINGS: Viszontlátásra, Elizabeth.

Mrs. Givings megérinti Elizabeth könyökét. Elizabeth bólint. Elizabeth elhúzódik, kimegy a gyerekszobába.

MRS. GIVINGS: Köszönöm.

De Elizabeth már kiment. Mrs. Givings egyedül. A rendelő felé indul. Csengetnek. Leo az.

MRS. GIVINGS: Jól összekuszálta a dolgokat Elizabethtel.

LEO: Tudom, sajnálom. Búcsúzni jöttem. Párizsba költözöm.

MRS. GIVINGS: Mikor?

LEO: Holnap.

MRS. GIVINGS: Vigyen magával.

LEO: Elment az esze?

MRS. GIVINGS: Meg van lepődve? Maga csábított el engem!

LEO: Micsoda?

MRS. GIVINGS: Az a sok beszéd a nőkről, a befejezetlen portrékról, mind én voltam, maga mindig csak rólam beszélt, nem?

LEO: Én a festményekről beszéltem, én...

MRS. GIVINGS: Soha senki nem beszélt még nekem ilyen dolgokról. Szépségről és prostituáltokról, és édes jó Istenem, *Itáliáról*. Hogy is érthettem félre a szándékait? Szerelmes vagyok magába.

LEO: Ó, kedves Catherine, én attól tartok, nem tudom szeretni magát. Ha van is olyan típus, akihez vonzódok – azoknak a nőknek tágra nyílt szemük van. A maga szeme – a maga szeme keskeny – a fény inkább kibukik belőle, ahelyett, hogy belé áramlana. Én nem látom a maga lelkét, ott, ahol szeretném, kétujjnyira a szemétől. Az ön lelke a testébe van zárva, és én azt nem láthatom. Más férfi talán felszínre hozhatja a lelkét, a szeme elé, de attól tartok, az a férfi nem én vagyok. De azért maga fontos nekem.

MRS. GIVINGS: Próbálja meg. Próbálja meg kihozni a lelkemet – ide. Ha belenéz a szemembe – látja – én megpróbálom... Magával visz egy másik nőt?

LEO: Nem. Egyedül megyek. Nem vette észre? Elizabethet szeretem.

MRS. GIVINGS: Elizabeth?

LEO: Igen.

MRS. GIVINGS: Ó, hát én már semmit sem értek, semmit sem látok. Jó-ságos Isten, Elizabeth.

LEO: Igen. De ő egyáltalán nem törődik velem, pedig mondtam neki, amikor sétáltunk, hogy vonzódok hozzá, erre ő felpofozott. Nem – egyedül megyek Párizsba. A magányom lesz a társam.

MRS. GIVINGS: Én lehetnék az ön magánya. Olyan halk leszek, mint egy egér. Én megértem a magányt, én is nagyon magányos vagyok.

LEO: Én nem értem az ön magányát, Mrs. Givings. Magának gyereke van, férje – *otthona!*

MRS. GIVINGS: Igen. Nagyon hálátlan vagyok. Biztos vagyok benne, hogy Isten meg fog büntetni engem.

A nő megpróbálja átölelni Leót.

LEO: Ne. Ön nem szeret engem. Maga csak azt hiszi. Ön a férjét szereti. Ő egy rendes ember. Most viszlát.

Leo kezét csókol.

MRS. GIVINGS: Elizabeth a gyerekszobában van, ha el akar tőle búcsúzni.

LEO: Képtelen vagyok szembenézni vele. Csak adja át neki ezt, rendben?

Leo megcsókolja Mrs. Givings arcát.

LEO: Jöjjön, látogasson meg Franciaországban. Ígérem – imádni fogja a festményeket.

Leo távozik. A nő bemegy a rendelőbe. Beüzemeli a vibrátort. Odateszi az alsó részeihez, de túl szomorú ahhoz, hogy működjön. Sírni kezd a vibrátor hangja hallatán. Dr. Givings belép.

DR. GIVINGS: Kedvesem, mégis mi a fenét művelsz?

MRS. GIVINGS (*kiabál*): Magányos vagyok.

DR. GIVINGS: Dehogy vagy magányos, hát itt vagyok. Te használtad ezt az eszközt magadon?

Dr. Givings kikapcsolja a vibrátort.

MRS. GIVINGS: Olyan egyedül vagyok – Elizabeth elhagy bennünket – Leo elhagy bennünket – mindenki elmegy – te folyton oda vagy – a klubban, vagy a másik szobában, mindig a másik szobában, bezárt ajtók mögött. Látod, hogy a nők is képesek megnyomni egy gombot?

DR. GIVINGS: Kedvesem –

MRS. GIVINGS: Amikor megérinted őket, azokat a nőket és Leót, ezzel az géppel, akkor szeretetet érzel irántuk, amikor ott megérinted őket, az olyan, mint a szerelem?

DR. GIVINGS: Nem. Én csak azt akarom, hogy jobban érezzék magukat.

MRS. GIVINGS: És amikor elvettél feleségül, szeretni akartál, vagy azt akartad, hogy jobban érezzem magam?

DR. GIVINGS: Egy orvos mindig azt akarja, hogy az emberek jobban érezzék magukat.

MRS. GIVINGS: De akartál szeretni?

DR. GIVINGS: Igen! És te – a kezeddél más férfi arcán – szereted őt? Szerelmes vagy Mr. Irvingbe?

MRS. GIVINGS: Egy kicsit.

DR. GIVINGS: Furcsa érzés van a gyomromban.

MRS. GIVINGS: Mi a baj?

DR. GIVINGS: Ég a szemem, és kavarog a gyomrom. Azt hiszem, féltékeny vagyok.

MRS. GIVINGS: Hagyj fel a rendelővel, drágám.

DR. GIVINGS: És mit csináljak helyette?

MRS. GIVINGS: Szeressél engem! Ez legyen a munkád.

DR. GIVINGS: Egész nap?

MRS. GIVINGS: Egész nap. Hallottam, hogy egyes nőknek nincs szükségük ilyen gépezetekre, hogy orgazmusuk legyen, a férjeikkel folytatott

testi viszony is hasonló hatással van rájuk. Szeress engem, ez legyen a munkád.

DR. GIVINGS: Szeretnék szeretni.

MRS. GIVINGS: Tényleg szeretnél?

DR. GIVINGS: Igen. De nem tudom, hogyan.

MRS. GIVINGS: Azt mondtad, mikor a kezem egy másik férfi arcán volt, hogy a szerelemnek különböző típusai és árnyalatai vannak – akkor mi az, ez a furcsa mód, ahogy te engem szeretsz? Milyen színe van? Milyen hőmérséklete? És szépen kérlek, ne mondd, hogy te a feleségem vagy, és én a férjed vagyok.

DR. GIVINGS: Nem tudom megfogalmazni.

MRS. GIVINGS: Próbáld meg, kérlek.

DR. GIVINGS: Erre vannak a költők, hogy osztályozzák a szerelmet. Az orvosok meg, hogy gyógyítsák a szerelem betegségeit.

MRS. GIVINGS: Próbáld meg!

DR. GIVINGS: De ne nevedd ki! Megígéred?

MRS. GIVINGS: Megígérem.

DR. GIVINGS (*megcsókolja mindenik belyet, mindenik az arcon van*):

Megáldalak téged: temporomandibuláris ízület.

Megáldalak téged: bukális artéria és ideg.

Megáldalak téged: depressor anguli oris.

Megáldalak téged: járomcsont.

Megáldalak téged: temporalis fascia.

Megáldalak téged, Catherine.

Mrs. Givings sír, annyira bensőséges a pillanat.

MRS. GIVINGS: Vetkőztess le!

DR. GIVINGS: Itt?

MRS. GIVINGS: Messze ettől a géptől. A kertben. Vetkőztess le ott!

DR. GIVINGS: Azt szeretnéd, hogy vetkőztesselek le a kertben, decemberben?

MRS. GIVINGS: Igen, és kérlek, ne ítéld el ezért. A jövőnkéről van szó.

Mr. és Mrs. Givings csókolóznak. Akkor is, ha ez a belső tér rendíthetetlennek tűnik – szobrocskák, teáskanna – hirtelen minden eltűnik, és ott vagyunk egy kicsi havas kertben. A hó beborítja a fákat, amelyek majd virágba borulnak tavasszal.

MRS. GIVINGS: Vetkőztess le! Nyisd ki a szemed, nézz rám...

Dr. Givings félig levetkőzteti.

DR. GIVINGS: Meg fogják gyűjtani az utcalámpákat. Valaki megláthat.

MRS. GIVINGS: Senki sem fog meglátni mindet. A lámpák még nem vil-
lanyárammal működnek. Hál'Istennek még van pislákolás.

Mrs. Givings levetkőzteti a férjét.

MRS. GIVINGS: Fázol?

DR. GIVINGS: Nem. És te?

MRS. GIVINGS: Nem.

*Nem muszáj a férfi egész testét látnunk. Kint sötét van – de látjuk a hold-
fényt, amint megcsillan a bőrén, a hátán, a vállán. Nem muszáj velünk
szemben állnia. A nő még soha nem látta a férjét így meztelenül – csak a
takarók alatt látta.*

MRS. GIVINGS: Milyen szép vagy! A tested! Ezt itt még soha nem láttam
a paplan alatt – ezt a részt... ezt a gyönyörű vonalat. Ezt a hajlatot
már éreztem, hogyan kanyarodik – de még sosem láttam.

DR. GIVINGS: Szégyellem magam.

MRS. GIVINGS: Ne szégyelld! Feküdj le és csinálj hóangyalkát!

*A férfi hanyatt fekszik, és hóangyalkát csinál. A nő ráfekszik. Együtt csi-
nálják a hóangyalt. Szárnyaikat előre-hátra mozgatják. A hó rájuk hull.
Kint az utcákon a gázlámpák egyenként meggyúlnak, pislákolva, lé-
nyegtelenül.*

DR. GIVINGS: Catherine.

MRS. GIVINGS: Ó, Istenem! Ó, Istenem! Ó, Istenem!

A többi fény kialszik.

Vége.

Fordította PATKÓ ÉVA